

Atatürk organize

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DERGİSİ

AĞUSTOS
2021

SAYI 188

KÜRESEL DENGELERLE OYNAMAYALIM



İKİNCİ
ÇEYREKTE
YÜZDE 21,7
BÜYÜME



YEŞİL
MUTABAKATIN
YOL
HARİTASI



UĞURTAŞ:
YÜZDE 45'LİK
ENFLASYONLA
ÜRETİM

GİMAS

GİRGİN MAKİNA İMALAT MONTAJ & MÜHENDİSLİK SAN. TİC. A.Ş.

5 Şubat 1976 tarihinde çelik konstrüksiyon ve basınçlı kap imalatı yapma amaçlı kurulmuş olan GİMAS Girgin Makina İmalat Montaj ve Mühendislik San. Tic. A.Ş. bugün dünyadaki tüm lokasyonlara makine, maden, çimento, yenilenebilir enerji, termik ve nükleer sektörlerde yaptığı onlarca değişik parça ve nihai ürün ile ülkesine, bulunduğu bölgeye ve çalışanlarına sorumluluğunu en iyi şekilde yapan bir sanayi kuruluşu haline gelmiştir.

İlk olarak 4.000 m² alanda faaliyetlerini sürdürmeye başlayan firma, günümüze geldiğimizde ise: İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde beş bina ve Menemen'de ki bir bina olmak üzere toplamda; 28.000 m² kapalı ve toplam alanı 52.000 m² olan Fabrika, fabrika dışında 18.000 m² depolama alanı ile GİMAS imalatlarına devam etmektedir.

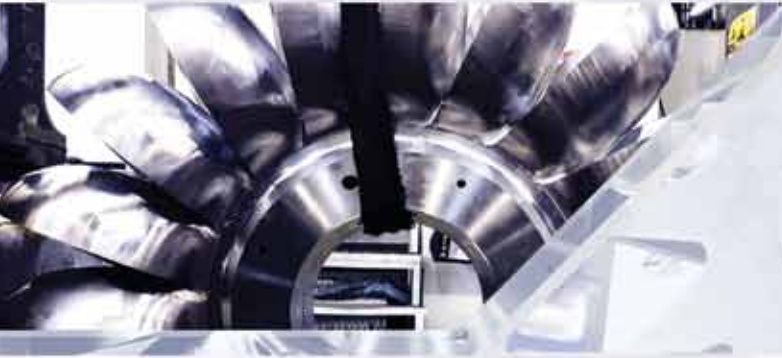


ÇİMENTO

Çimento endüstrisine ait Kırıcı, Apron Feeder, Fırın, Toz Toplama Üniteleri, Dik Değirmenler (Vertical Mills), Dinamik Seperatörler (Classifier), Filtreler gibi ekipmanları imalatında 40 yılı yakın bir deneyimi vardır.

ENERJİ

Rüzgar endüstrisinde jeneratör parçasına ait Rotor, Stator ve bağlantı kolları, hidro elektrik santrallerinde her bir tipe ait (Francis, Pelton, Kaplan) Emme borusu, Salyangoz, Jeneratör parçaları, Distribütör parçaları, Nozul, hareketli ve sabit kanatlar gibi her türlü parçaların imalatları ve montajları yapılmaktadır.



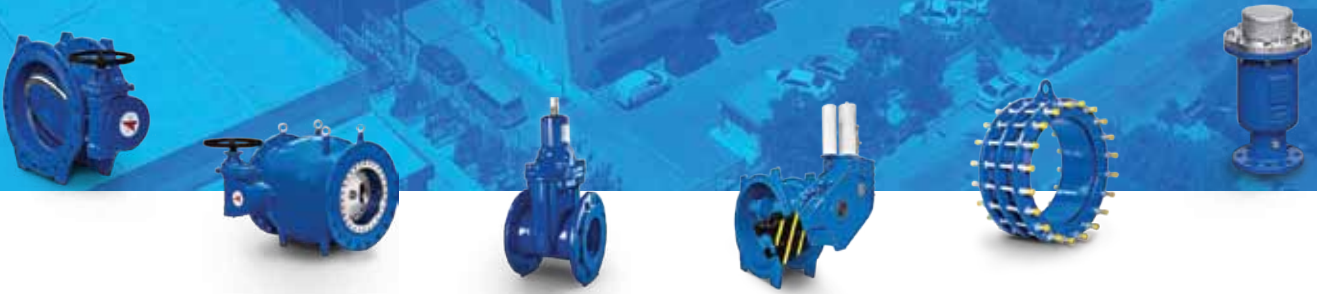
Çimento, Petrokimya, Enerji ve Maden Sektörlerine özgü üretilen parçaların zamanında, kaliteli ve rekabetçi fiyatlarla üretilmesini sağlamak Gimas Girgin Makina için ana stratejiyi oluşturmaktadır.



☎ 0 (232) 376 73 77 | ✉ info@gimas.gen.tr | 🌐 www.gimas.gen.tr

📍 Atatürk Organize San.Bölgesi, 10008. Sk. No:6 Çiğli / İzmir

VANA SEKTÖRÜNÜN ÖNCÜSÜ REKOR YATIRIMLA DAHA DA GÜÇLÜ



16 milyon Euro'luk yatırım ile imalat tesislerimizi bir araya getirecek Project Pearl, üretim kapasitemizi %100 arttıracak, yenilenen makine parkuru ile üretimde verimlilik ve kaliteyi üst seviyeye çıkaracak.



su kadar güçlü

www.oz-kan.com.tr
Hawle Avusturya Grubu kuruluşudur.

Pandemi... Yangınlar... Seller... Küresel dengelerle oynamayalım

Hilmi
UĞURTAŞ

İzmir Atatürk
Organize Sanayi
Bölgesi Yönetim
Kurulu Başkanı



Değerli dostlarım;
2021 yılının Ağustos ayı son yıllar-
daki tüm aylar gibi çok zorlu geçti.
Yaşanan pek çok olay gündemde
ekonomi, finans gibi konuları yine arka sıralara
ittti.

Öncelikle devam eden pandemiden söz etmek gerekir. Dikkatinizi çekerim devam eden diyorum. Oysa ülkemizde kapıdan dışarıya baktığınızda pandemi bitmiş havası hakim. Her gün vaka ve kayıp sayılarına baktığımızda Covid-19'un şekilden şekle girip, tüm ülkeleri dolaşmaya devam ettiğini görüyoruz. İnsan yaşamının normale dönmesi ve ekonomi çarklarının tam kapasite harekete geçmesi için elbette insan dolaşımını ve hareketi belli bir düzeyde tutmak zorundayız. Ancak bu gereklilik maske, mesafe ve hijyen gibi temel önlemlerin bir

kenara atılıp bu salgını yok saymaya neden olamaz. Böyle davrananlara söyleyeceğimiz şey, "her gün ülkemizde kaç yeni vaka tespit edildiğine, kaç kaybımız olduğuna baksınlar" demektir.

Salgının yanında doğanın bize verdiği cezalar devam ediyor. Küresel iklimin dengeleri ile oynadıkça, yaşam hareketlerimizde doğanın gerçeklerini dikkate almadıkça, o bizi seller, kuraklıklar, yangınlar, denizlerimizde müsilaj gibi olaylarla uarmaya devam edecek. Aslında doğa kendi dengelerini bulmaya çalışıyor ama onu dikkate almayan insanoğlu, dere yataklarındaki yapılanmalar, denizleri çöp alanına çeviren davranışlar, kesilen ormanlar ile aslında kendini cezalandırıyor. Bunlara bir de çıkan orman yangınları eklenince, sadece havamız değil, gönüllerimiz de kararıyor. Bu felaketler sonrasında gerek kamu gerekse de vatandaşların yaptıkları yanlışları görüyor, tartışıyoruz. 'Neden dere yatağına yerleşim planlandı, neden ormanları koruma ve gözetme sistemiz zayıf, neden yangın söndürmede hazırlıklı değiliz' gibi konular televizyonlarda ana tartışma konuları olurken, bir bakıyorsunuz her bir felaket bir ay içinde unutuluyor ve bir süre sonra aynı felaketleri tekrar yaşıyoruz. Bu tür felaketlerde yaşanan can kayıpları, vatandaşlarımızın maddi kayıpları yanında, normale dönüş için kullanılan kamu kaynakları da zordaki ekonomimiz için hiç de olumlu şeyler değil. Bizler bu felaketlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır ve sağlık diliyoruz. Bu felaketler sonrasında insanlarımızın yardımına koşan gerek kamu görevlilerine gerekse vatandaşlarımıza, ayrıca yurt dışından desteğe gelen ülkelere de şükranlarımızı sunuyoruz.

Öğretmenlerimiz bizlere okulda Türkiye'nin jeopolitik konumunu öğretirken, Asya ile Avrupa kıtalarını bağlayan, üç tarafı denizlerle çevrili, Anadolu'nun bereketli topraklarına

sahip bir köprü olarak anlattılar. Ancak Anadolu tüm tarihi boyunca bu özel konumunun getirdiği avantajların yanında ne yazık ki hiç rahat bırakılmadı. Türkiye her yeni güne dış kaynaklı yeni bir sorun ile uyanıyor. ABD ve AB ile yaşanan gerginlikler, Irak ve Suriye’de sıcak çatışma ortamında verilen mücadele, Kırım probleminde Rusya ile karşı karşıya gelmemiz, komşumuz Yunanistan’ın başı çekmesi ile uluslararası bir sorun hale gelen Doğu Akdeniz açılımı, Libya’da girdiğimiz mücadele derken, ABD’nin Afganistan stratejisini değiştirerek ülkeden çıkma kararı sonrası siyasi alanda Taliban ile sınırlarımızda ise büyük bir göç dalgası ile karşı karşıya kaldık.

Suriye, Irak, Pakistan, Afganistan, Somali, Sudan, Afrika ülkeleri derken, bugün göç ve mülteci sorunlarını sadece sınırlarda ya da kurulan kamplarda değil, evimizin bulunduğu sokakta, kapımızın önünde yaşar haldeyiz. Elbette ki insani sorumluluklarımızı unutmuyor, bu dünyanın birlikte, bölüşerek ve dayanışma içinde yaşanan bir hale gelmesini istiyoruz. Ancak bu güzel idealler olabilirlik sınırlarını aştıkça hem devlet hem de bireyler ekonomik, sosyal ve kültürel sıkıntılar içine giriyor. Bu hususlarda en optimum çözümün bulunması hususunda tüm verilerin gerçekçi bir biçimde masaya yatırılarak, hem insani hem de ülke gerçeklerimiz içinde kararlar alınması ve hızlıca eyleme geçilmesinin zorunlu olduğunu düşünüyoruz.

Kendi içimize dönersek, yani üretime; hani Türkiye’de çok kullanılan bir tanımlama vardır, “Enflasyon canavarı” diye, biz bugünlerde bu canavar ile birlikte yaşamaya devam ediyoruz. Bütün dünyada pandemi etkisi ile temel hammadde ve emtialarda oluşan yetersiz arz, lojistik sorunlar ve Çin’in yaptığı gibi kendi üretimini kendine saklayan ülke politikaları neticesinde tedarik fiyatlarında güçlü artışlar yaşanıyor. Sadece ana metallerde ortalama yüzde 75’lik bir artış var ki, bu rakam bazı metallerde bu rakamın çok daha üstünde. Eğer bu hammaddeleri ülkenizde üretilmiyor, ya da yeterince üretilmiyorsa uluslararası pazarlardan rakiplerinizle mücadele ederek

temin etmek zorundasınız. İthalattaki bu fiyatlamalar doğal olarak döviz bazında olduğu için mallar Türkiye’ye girdiği anda, döviz kuru nedeniyle TL’ye döndüğü an, bizleri korkutan rakamları görüyoruz.

Bu dönüşümün sanayimiz üzerinde yarattığı baskının en önemli göstergeleri ise Yİ-ÜFE’de yıllık yüzde 44,92, YD-ÜFE’de ise yıllık 41,89 rakamlarındadır. Kısa bir değerlendirme yaparsak, sanayicimiz ortalama yüzde 45’lik bir enflasyon altında üretim yapmaktadır.

Ancak bu kur döngüsünün pozitif yansımaları da yine YD-ÜFE açıklamasında gördüğümüz gibi sanayi sektörünün imalat sanayi alanındaki üretim artışının yıllık yüzde 41,84’e çıkması ile görmekteyiz. İhracat birim değer endeksine baktığımızda da 2021 Haziran’ındaki değer skalasının yüzde 11,2 arttığını, ihracat miktar endeksinin de aynı aya göre yüzde 32,2 arttığını görüyoruz.

Bu rakamlar özellikle ihracattaki gelişimi gösteriyor. 2021 Temmuz ayında yıllık bazda ihracatımız 200 milyar dolar seviyesini aştı. Bu rakam dünya mal ihracatındaki payımızı ilk kez yüzde 1’in üzerine çıkardı. Bu rakama nasıl gelindiğini daha detaylı incelediğimizde ise; öncelikle pandemi döneminde kırılan tedarik zincirleri içinde bizim sanayicimiz güvenilir tedarikçiler ve partnerler olduğunu gösterdi. Türkiye sahip olduğu coğrafi konumun avantajlarını hızlı teslimatlar ile çok verimli kullandı. İhracat mesafemizin 4 bin kilometre üzerine çıktığını gördük. İç piyasada enflasyon etkisi ile artan fiyatların yarattığı daralmayı aşmak isteyen, bugüne kadar hiç ihracata çıkmayan firmalarımız bile yurt dışına bakarak, dış pazarlara girmeye başladılar. ABD ile Türkiye arasında ortaya konan 10 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefi ve Birleşik Krallık ile imzalan STA anlaşmaları, sanayicilerimizin uluslararası pazarlardaki varlıklarını güçlendirdi. Mısır gibi aramızda soğukluk yaşanan ülkeler ile iletişimin başlaması da ihracatçımıza umut verdi. Yoğun ihracata yetişmek içinde kapasiteler artırıldı. Bu nedenle ülke içinde sanayi üretimi rakamlarının dü-

zenli olarak arttığını görüyoruz. Haziran ayında sanayi üretimi geçen yılın aynı ayına göre yüzde 23,9'luk bir büyüme gerçekleştirdi. 2021 yılı ikinci çeyreğindeki sanayi üretimi 2020 yılının aynı dönemine göre takvim etkisinden arındırılmış rakam ile yüzde 41,1 arttı.

Bu güzel gelişmelerin yanında ara malı ve sermaye malında önemli bir kısmın hala ithalata dayalı sanayi yapılanmamız olması, iç tüketimlerde de Türkiye'nin tüm dünya mallarına açık pazar olması nedeniyle ithalat birim değer endeksimiz bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 24,2; ithalat miktar endeksi de yüzde 11,7 arttı. Türkiye'de bir türlü kıramadığımız ithalata dayalı üretim ile ihracata çıkış yapısı ne yazık ki kendini aynen koruyor. 2020 yılı Haziran ayında 102,3 olarak elde edilen dış ticaret haddinin (ihracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksine bölünmesi ile hesaplanır) 2021 Haziran'ında 91,6'ya gerilediğini görmekteyiz. Bu durum yıllardır konuştuğumuz kendi ara malını, yatırım malını ve hatta tüketim mallarını üretebilen Türkiye'ye ulaşmamızın şart olduğu ve bunun için de Ar-Ge ve araştırmaya dayalı yüksek teknolojiye sahip, katma değeri yüksek ürünler üretilmesi gerektiği gerçeği bir kez daha önümüzdedir.

Bölgemiz ile ilgili birkaç bilgi vermek de isterim.

Gördüğünüz gibi bölgemiz içinde tramvay hattı çalışmaları devam etmektedir. Uzun yıllar üzerinde çalışılan, projeleri kesinleşerek krediler bulunan, yapılan ihale sonrasında başlayan bu çalışma sürecinde bölgemizin trafik akışında sıkıntılarımızın olacağı aşikardır. Ancak bu proje bittiğinde bölgemize katacağı değer, bu sıkıntıları göğüslememiz için en büyük motivasyonumuzdur. Bu projenin planlanan en hızlı

şekilde tamamlanması için İzmir Büyükşehir Belediyesi ile sürekli iletişim ve koordinasyon halindeyiz.

Diğer yandan, Çiğli-Karşıyaka bölgesinde duyulan kokunun nedenini bölgemize bağlamaya çalışanlar kesinlikle yanılmaktadırlar. Arıtma tesisimizin çalışması, bölgedeki fabrikaların üretimleri esnasında yayabilecekleri koku vb. çıktılarının kanuni limitler içinde kalması için günü 24 saat denetlemelerimiz ve ölçümlerimiz devam etmektedir. Bazı kişilerin bu kokuların kaynağını İAOSB'de araması çok yanlıştır. Bugün bölge sanayimizin yakın geleceği için Yeşil Mutabakat'ın gereklerine hazırlanan, ileri artıma projesi ile Türkiye'ye örnek olmak isteyen bölgemizin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da çevre bilinci ve sorumluluklarını kimsenin sorgulamaya, yanlış ve eksik bilgiler ile bölgemizin adını bu şekilde anmaya hakkı yoktur. Ayrıca değişen iklim koşullarının yaratabileceği sel vb. sorunları olmadan engellemek maksadı ile üniversite ile yaptığımız ortak çalışmada ortaya çıkan öngörüler ışığında bir eylem planı oluşturduk. Bu planda bölgemiz üzerinde düşen görevleri yapmaya başlamıştır. Büyükşehir Belediye'sine düşen konularda ise diyalog sağlandı, koordinasyon ve eylem safhalarına da en kısa sürede geçileceğine inanıyoruz.

Son paylaşımım da; okulumuz Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden olsun. Yeni kayıt döneminde okulumuza öğrencilerimizin ve ailelerinin ilgisi sevindiricidir. Sınav sonrasında çok başarılı olarak, çok iyi yüzdelik dilimlere giren öğrencilerimizin okulumuzu tercih etmesi, vizyonumuzdan sapmadan yolumuza devam ettiğimizi göstermektedir.

SAHİBİ
İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı
Hilmi UĞURTAŞ
SORUMLU MÜDÜR
Hüseyin DOĞAN
YAYIN İCRA KOMİTESİ
Hilmi UĞURTAŞ - Enver OLGUNSOY
Nedim ATILLA - Hüseyin DOĞAN

Muhabirler
Meryem Fulya YAZICIOĞLU
Besenigar PEKER
YÖNETİM YERİ
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
M. Kemal Atatürk Bulv. No:42 - 35620
Çiğli / İZMİR
Tel: (0232) 376 71 76 Fax: (0232) 376 71 00
E-mail: iaosb@iaosb.org.tr
Web: www.iaosb.org.tr

BASKI:
Hürriyet Matbaası
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mah. Çamdibi - İzmir
Telefon: (0232) 435 69 69
Faks: (0232) 462 31 62
www.hurriyetmatbaa.com
Atatürk Organize Haber, İAOSB'nin aylık yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayınlanan yazılar aksi belirtilmedikçe İAOSB'nin resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.





İAOSB VAKFI

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Sanayici ve İşadamları Sağlık ve Eğitim Vakfı

BİR ADIM DAHA İLERİYE HEP BİRLİKTE



Sizleri Vakfımıza Davet Ediyoruz...

Bilgi ve Katılım: Hüseyin DOĞAN Tel: 0232 376 71 76 / 226 www.iaosb.org.tr hdogan@iaosb.org.tr



10 'Yeşil üretim' için yol haritası hazır

- 10 Yeşil üretim için yol haritası hazır
- 12 İkinci çeyrekte yüzde 21,7 büyüdük
- 16 Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?
- 20 Alper Güler dünya markalarına üretti, Nasdaq'ta ilke imza attı
- 23 Uzay yarışı yeniden başlıyor mu?
- 26 Tüketici hukukunda haksız uygulama
- 28 Birlikten orman doğacak
- 31 Her üç ağaçtan biri tehlikede



- 32 Bir ekosistem yanıyor ise öncelikli sebep iklim krizidir
- 34 Bu bir rüya değil
- 36 Dario Moreno'nun vasiyeti
- 40 Ataman Klasik Otomobil Müzesi
- 44 Doğru nefes almak her şeyi değiştirir



- 47 İzmir varyantı diye bir şey yok
- 48 Afrika'nın Kültür Başkenti: Cape Town
- 52 10 parmağında 10 marifet: Çağrı Parlak



28



20



40



36



48



52

“Yeşil Üretim” için yol haritası hazır



Yeşil Mutabakat Eylem Planı çerçevesinde; Türkiye’nin yeşil ekonomiye yönelik hedefleri kapsamında, yeşil OSB’ler ve endüstri bölgelerinin hayata geçirilmesi çalışmaları tamamlanacak, bu bölgelere yönelik sertifikasyon sistemi uygulamaya alınacak.

Ticaret Bakanlığı tarafından hayata geçirilen “Yeşil Mutabakat Eylem Planı” ile ülkede sanayinin yeşil dönüşümünün ve döngüsel ekonominin geliştirilmesi sağlanacak. Döngüsel ekonomi çerçevesinde öncelikli sektörler belirlenerek, sektörlerle yönelik detaylı etki ve ihtiyaç analizi çalışmaları yapılacak. Bu kapsamda, Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı hazırlanacak. Planla, geri kazanılmış ikincil ürün ve malzeme kullanımı için teknik kriterler de belirlenecek.

Yeşil OSB’lerin ve yeşil endüstri bölgelerinin hayata geçirilmesine yönelik çalışmaların tamamlanması da amaçlanıyor. Bu bölgelere yönelik sertifikasyon sistemi uygulamaya alınacak, buna ilişkin mevzuat hazırlanacak.

Çevre Etiketleri Sistemi yaygınlaştırılacak ve bu

alandaki yeni kriterler belirlenecek.

Su tüketiminin fazla olduğu tekstil ve deri sektörlerinde temiz üretim mevzuatı güncellenecek. Belirlenen tekniklerin uygulanabilirliğini test etmek amacıyla pilot OSB uygulamaları yapılacak. Sektörlere bu alanlarda eğitim verilecek.

Çevre etiketi ve atık yönetimi konularında



başta KOBİ'ler olmak üzere firmaların bilgilendirilmesi sağlanacak, ilgili sektörlerin bilinç ve farkındalık düzeyi artırılacak.

Üretilen ürün ve hizmetlerin çevresel etkilerinin değerlendirilebilmesi için ülke koşullarını ham madde, prosesler ve emisyonlar bazında yansıtan Ulusal Yaşam Döngüsü Veri Tabanı geliştirilecek.

Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı

Ülkede yeşil üretimi destekleyecek teknolojiler belirlenip geliştirilecek. Bu amaçla üniversiteler, kamu araştırma merkez ve enstitüleri, potansiyel üretici ve teknoloji geliştirici şirket temsilcileri, akademisyenler ve kamu kurum temsilcilerinin bulunacağı bir çalışma grubu kurulacak. Çalışmalar kapsamında yeşil teknolojiler konusunda destek ve teşvik önerileri hazırlanacak. Yeşil teknoloji konusundaki Ar-Ge projeleri ile yeşil dönüşüm altyapısının oluşmasına katkı sağlanacak.

Ulusal Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı hazırlanacak. Bu kapsamda, gıda, balıkçılık ve tarım, konut ve inşaat, tüketici ürünleri imalatı ile turizm özelinde sektörler çalışılacak.

Üretimde ve tüketimde suların sürdürülebilir kullanımı ile atık suların yeniden kullanımının geliştirilmesi sağlanacak. Atık su arıtma tesisleri çıkış suları ve tarımdan dönen sular için önerilen yeniden kullanım alternatifleri

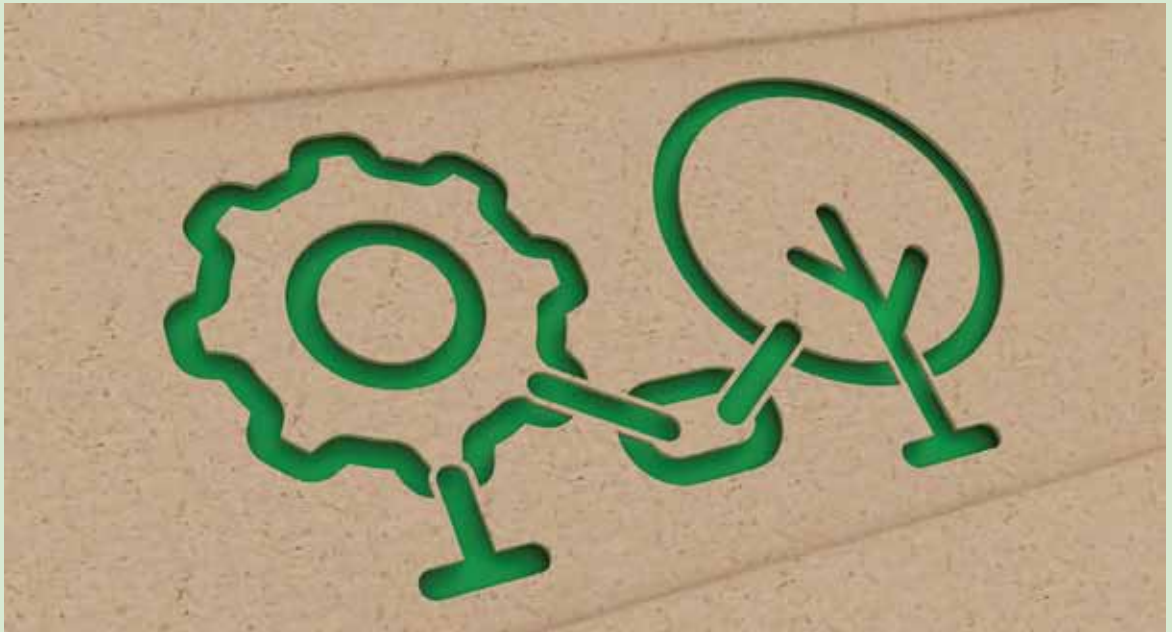
belediyelerce ve ilgili kurumlarca uygulamaya geçirilecek. Su Yeniden Kullanım Ulusal Master Planı hazırlanacak. Bu kapsamda her yılın ilk çeyreği artırmış atık suların yeniden kullanım oranının raporlanması sağlanacak. Artırmış atık suların yeniden kullanım oranının 2023 yılında yüzde 5'e ulaştırılması öngörülmüyor. Artırmış atık suların yeniden kullanımına ilişkin olarak belediyeler ve OSB'lerde farkındalık oluşturulacak.

Su Ayak İzi hesaplanacak

Türkiye'nin "su ayak izi" değerlendirmesine yönelik çalışmalar yürütülerek, havza bazında sektörel su ayak izi hesaplanacak. Üretimde ve tüketimde kullanılan su kaynaklarının havza bazında korunması sağlanacak. Endüstriyel süreçler de dahil olmak üzere su kullanım verimliliğini geliştirilecek ve bu bağlamda KOBİ'ler de dahil olmak üzere firmalar bilgilendirilecek.

Su kaynaklarının yönetiminde uzaktan algılama, sensörler ve bilişim uygulamalarının kullanımına ilişkin çalışmalar yapılacak. Ar-Ge çalışmalarıyla uzaktan algılama yöntemi ile elde edilen verilerin, sulama, kuraklık ve verim tahmini çerçevesinde değerlendirilmesi için bir "Dijital Sulama Yönetimi Sistemi" kurulacak.

Havza bazlı yapılan planlamalarda su kısıtı göz önüne alınarak üretim planları yapılacak ve izlenebilirliği sağlanacak.



İkinci çeyrekte yüzde 21,7 büyüme

Türkiye ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde baz etkisiyle yüzde 21,7 büyüdü. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan açıklamaya göre, üretim yöntemiyle Gayri Safi Yurt İçi Hasıla tahmini cari fiyatlarla yüzde 52,4 artışla 1 trilyon 581 milyar 120 milyon lira olarak gerçekleşti. Yıllık bazda en yüksek büyüme yüzde 45,8 ile hizmetler sektöründe yaşandı. Bunu yüzde 40,5 büyümeyeyle sanayi izledi. İnşaatта büyüme yüzde 3,1'de kaldı. Hanehalkı tüketimi yüzde 22,9, yatırımlar yüzde 20,3 arttı. İkinci çeyrekte net ihracatın büyümeye katkısı da 6,9 puan oldu.



TÜFE beklentilerin üzerinde arttı: 18,95

Temmuz enflasyonu, piyasa beklentilerinin üzerinde artış gösterdi. Tüketici fiyatları, Temmuz ayında aylık bazda yüzde 1,80 arttı. Bir önceki ay yüzde 17,53 olan yıllık enflasyon yüzde 18,95'e çıktı. Böylece 2003 yılında kaydedilen yüzde 23,59'luk enflasyonun ardından en yüksek Temmuz enflasyonu gerçekleşmiş oldu. Üretici fiyatları aylık bazda yüzde 2,46 artarken, yıllık Yİ-ÜFE 44,92'e yükseldi. Temmuz ayında üretici fiyat endeksindeki yıllık artışla tüketici fiyat endeksi arasındaki yıllık artış arasındaki makas 26 puana çıktı.



Tarım ÜFE 2 yılın zirvesinde

Tarım-ÜFE' de, 2021 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre, yüzde 1,34, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 10,42, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 22,80 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 20,72 arttı. Sektörlerde bir önceki aya göre ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 0,61, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 1,33, balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 2,54 artış oldu. Ana gruplarda tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 0,51, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 0,53 artış yaşandı.



TCMB'den döviz ve enflasyon tahminleri

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası; '2021 yılı Ağustos ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'ni yayınladı. Buna göre, cari yıl sonu dolar tahmini bir önceki anket döneminde 8,99 TL iken



8,94'e geriledi. 12 ay sonrası dolar beklentisi ise bir önceki anket döneminde 9,34 TL iken, bu anket döneminde 9,37

TL'ye çıktı. Yıl sonu enflasyon tahmini ise yüzde 16,30'a yükseldi. GSYH 2021 yılı büyüme beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 5,8 iken bu anket döneminde yüzde 6 olarak gerçekleşti. 2022 yılı büyüme beklentisi ise yüzde 4 oldu.

Hazine iki tahville 9,5 milyar TL borçlandı

Hazine ve Maliye Bakanlığı iki tahvil ihracıyla Ağustos ayı borçlanmasını tamamladı. 9 yıllık devlet tahvili ve 10 yıllık TÜFE'ye endeksli tahvil ile yapılan toplam borçlanma 9,5 milyar TL oldu.

10 yıl vadeli TÜFE'ye endeksli tahvil ihalesinde 7,43 milyar TL'lik teklife karşılık 4,82 milyar TL'lik satış gerçekleştirildi. 10 yıl vadeli TÜFE'ye endeksli tahvilde reel bileşik faiz yüzde 3,23 oldu. 9 yıl vadeli tahvil ihalesinde 3,48 milyar TL'lik teklife karşılık 1,53 milyar TL'lik satış yapıldı. Bu tahvilde bileşik faiz yüzde 17,48'de oluştu.



Temmuz bütçesinde rekor açık

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Temmuz ayına ilişkin bütçe uygulama sonuçlarını açıkladı. Türkiye'nin merkezi yönetim bütçe gelirleri Temmuz'da 95 milyar 275 milyon

lira, giderleri 141 milyar 79 milyon lira oldu. Bütçe, Temmuz'da 45 milyar 804 milyon lira, Ocak-Temmuz döneminde ise

78 milyar 344 milyon lira açık verdi. Bütçe, 2020 yılı Temmuz ayında 29,7 milyar TL açık verirken, bir önceki ay 25 milyar TL açık kaydetmişti. Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre 117 milyar 442 milyon liraya yükseldi.



Cari açık 8 ayın en düşüğünde

Cari işlemler hesabı Haziran ayında 1,13 milyar dolar açık verdi. Böylece son 8 ayın en düşük rakamı görüldü. 12 aylık cari açık ise 29,7 milyar dolar oldu. Cari işlemler hesabı Mayıs'ta

3,08 milyar dolar açıktan 3,20 milyar dolar açığa revize edildi.

Yıllık bazdaki düşüşte bir önceki yılın Haziran ayında 346 milyon dolar açık veren hizmetler dengesi kaleminin bu yılın aynı ayında 1 milyar 511 milyon dolar net fazla vermesi ve ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının 462 milyon dolar azalışla 1,6 milyar dolar olarak gerçekleşmesi etkili oldu.



Kısa vadeli dış borçta gerileme

Merkez Bankası, yöntem revizyonu yaptığı Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri'ni açıkladı. Mayıs'ta 144,9 milyar dolarla zirvede olan kısa vadeli dış borç, revizyon sonrası 121,7

milyar dolara indi. Haziran sonu itibarıyla, orijinal vadesine bakılmaksızın vadesine 1 yıl veya daha az kalmış dış borç verisi

kullanılarak hesaplanan kalan vadeye göre kısa vadeli dış borç stoku, 165 milyar dolar oldu. Söz konusu borç stoku Mayıs döneminde 189,4 milyar dolardı. Haziran itibarıyla ithalat borçları da 30,9 milyar dolar olarak kaydedildi.



Türkiye’de teknolojideki dış ticaret açığı büyüyor

Uygulanan teşvik programlarına rağmen, yılın ilk 6 ayındaki yüksek teknolojili ürünlerin ticaret açığı 9 milyar 662 milyon dolara, orta-yüksek teknolojili ürünlerdeki açık ise 12 milyar 262 milyon dolara çıktı. 2016 yılından bu yana sadece yüksek teknolojili ürünlerde verilen dış ticaret açığı 110 milyar dolara ulaşırken, orta-yüksek teknolojili ürünlerdeki açık da 100 milyar doların üzerine çıkmış oldu. Türkiye yıllardır cömert teşvikler vermesine rağmen, söz konusu ürün kategorilerindeki dış ticarete makasın giderek açıldığı ortaya çıkmış oldu.



Hazır giyim ihracatı yüzde 26,8 arttı

Türkiye'nin ihracatına en yüksek katkısı sağlayan sektörlerden hazır giyim ve konfeksiyonda yılın 7 ayında en çok ihracat Avrupa Birliği (AB) ülkelerine gerçekleştirildi. Sektörünün Ocak-



Temmuz 2021 ihracatı, geçen senenin aynı dönemine göre yüzde 26,8 artarak 11 milyar 130 milyon 782 bin

dolara ulaştı. Sektörün 7 aylık ihracatından yüzde 60,5 pay alan AB ülkeleri arasında en fazla ihracat Almanya'ya yapıldı. Hazır giyim ve konfeksiyon, yılın 7 ayında otomotiv ile kimya sektörlerinin ardından ihracatta üçüncü sektör oldu.

Otoda üretim ve ihracat Temmuz’da gaz kesti

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Ocak-Temmuz verilerini açıkladı. Yılın ilk 7 ayında üretim bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11 artarak 705 bin 79 adet, otomobil üretimi yüzde 2 artarak 449 bin 550 adet olarak gerçekleşti. Traktörüretimiyle birlikte toplam üretim ise 738 bin 329 adede ulaştı. Aynı dönemde, otomotiv ihracatı adet bazında yüzde 7 artarak 512 bin 320 adet olurken, otomobil ihracatı ise yüzde 3 azalarak 332 bin 874 adet oldu. Temmuz ayında ise toplam üretim adedi yüzde 44,6 oranında geriledi, ihracat da yüzde 35 azaldı.



Otomobilde ÖTV değişikliği

Cumhurbaşkanlığı kararına göre, 1600 cm3 silindir hacmine kadar, yüzde 45’lik ÖTV diliminde yer alan araçların matrah limiti 85 bin liradan 92 bin liraya çıkarken, yüzde



50’lik ÖTV dilimindeki araçlarda matrah limiti 130 bin TL’den 150 bin TL’ye yükseldi. Motor silindir hacmi 1600 cm3’ü

geçen, 2000 cm3’ü geçmeyen binek otomobillerde ise vergi matrahı 85 bin-135 bin TL aralığından 114 bin-170 bin TL aralığına yükseltildi. Söz konusu araçlarda uygulanan yüzde 45, yüzde 50 ve yüzde 80’lik ÖTV dilimleri korundu.

Haziran'da işsizlik yüzde 10,6'ya düştü

Türkiye'de işsizlik oranı, Haziran'da bir önceki aya göre 2,5 puan azalışla yüzde 10,6 seviyesinde gerçekleşti. Bu rakam, 2018 Mayıs ayından bu yana görülen en düşük seviye oldu. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2021 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre 823 bin kişi azalarak 3 milyon 399 bin kişi oldu. İkinci çeyrekte ise işsizlik oranının 0,6 puanlık azalış ile yüzde 12,4 olarak gerçekleştiği açıklandı. Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 12,4 seviyesinde gerçekleşti.



PMI Temmuz'da zirveye çıktı

Türkiye imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI), COVID-19 kısıtlamalarının gevşetilmesinin talep ve üretimi olumlu etkilemesiyle Temmuz ayında 54 ile son

6 ayın zirvesine çıktı. İmalat sektöründe üretim ve yeni siparişler Ağustos 2020'den beri en yüksek hızla ulaşırken,

işe alımlar ve satın alma faaliyetlerinde de artışlar dikkat çekti. IHS Markit tarafından İstanbul Sanayi Odası (İSO) için derlenen imalat PMI, Haziran'da 51,3 değerini almıştı. Endekste 50'nin üzeri seviyeler büyüme işareti ediyor.



İnşaat en yüksek yıllık fiyat artışı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan 2021 Haziran ayına ait inşaat maliyet endeksi, inşaat sektöründeki zamları gözler önüne serdi. 2021 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre, malzeme endeksi yüzde 53,70, işçilik endeksi de yüzde 19,88 arttı. Bina inşaatı maliyet endeksi de bir önceki aya göre yüzde 2,85, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 42,49 yükseldi. Endeksin yayınlanmaya başladığı 2015'ten bu yana en yüksek yıllık rakamlara ulaşıldı. İnşaatçılar, reel sektördeki artışların çok daha fazla olduğunu söylüyor.



Gramaj hilelerine karşı önlemler

Ticaret Bakanlığı, ürünlerin gramaj, adet ve ağırlık gibi ölçülerinin azaltılmasına rağmen, ambalaj ve satış fiyatlarının değiştirilmemesi nedeniyle ürünlerin birim

fiyatlarında gizli artış yapıldığını belirledi. Tüketicilerin korunması amacıyla ülke çapında denetimlerin etkin şekilde gerçek-

leştirilmesi için 81 ticaret il müdürlüğüne talimat verildi. Temel ihtiyaç maddeleri ve gıda ürünlerini piyasaya arz eden firmaların üyesi olduğu STK'lara yasal düzenlemelere uygun davranmayan üyelere yaptırım uygulanabileceği uyarısı yapıldı.



Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

Türkiye ekonomisindeki makro ekonomik göstergelerin arzu edilen seviyelere getirilmesi için üretimin desteklenmesi gerektiği vurgulandı. Ekonomistler ayrıca iklim değişikliğinin etkilerine de dikkat çekti.



Enflasyondaki katılma ile 2021 tahmini zora girdi

Servet Yıldırım

Haziran'ın ardından Temmuz rakamları da enflasyonun katılma başladığını teyit ediyor. Bu demektir ki, enflasyonla mücadelede bundan sonrası zorlu olacak. Temmuz ayında aylık enflasyon yüzde 1,80 ile beklentileri aştı. 2010-2020 arasındaki Temmuz aylarının ortalamasının yüzde 0,32 olduğu dikkate alınırsa 2021 Temmuz ayındaki rakamın ne kadar yüksek olduğu görülebilir. Aynı sıradışılığı Haziran'da da görmüştük. Haziran'da aylık artış 1,94 ile 2020-2021 Haziran ayları ortalaması olan yüzde 0,15'in çok üzerinde gerçekleşmişti.

Bundan sonra işimiz zor çünkü enflasyon düşüşünün önünde ciddi riskler var. Bu risklerin bir bölümü bizden bir bölümü ise dışarıdan kaynaklanıyor.

Yılsonu ve orta vadeli enflasyon beklentileri yüksek seyrediyor. Beklentilerdeki bu bozulma ekonomideki fiyatlama davranışlarını olumsuz etkileyerek enflasyonda Merkez Bankası'nın işini daha da zorlaştırmaktadır.

Enflasyon geçişkenliği yüksek olan kur, ciddi bir risk faktörü olmaya devam ediyor.

Emtia fiyatlarında pandemiden önce başlayan ancak pandemi boyunca da devam eden artış eğiliminin enflasyonist baskı oluşturmayı sürdüreceği tahmin ediliyor. Türkiye'de halihazırda çok yüksek seyreden üretici fiyatları emtia ve tedarik zinciri kaynaklı maliyet unsurları nedeniyle olumsuz etkilenmeye devam edebilir.

Kamu tarafından kontrol edilen ya da belirlenen fiyatlarda ve vergilerde meydana gelecek öngörülenin üzerindeki artışlar ise zaten zor olan deflasyon mücadelesini daha da zorlaştıracaktır.

Bu tabloda enflasyonun yıl sonunda Merkez Bankası'nın revize ettiği 2021 tahmini olan 14,1'e inmesi zor görünmektedir. Şu ana kadar olamadı ama eğer aylık enflasyon bundan sonraki aylarda 2010-2020 ortalamaları dolayında seyretse bile yıl sonu enflasyonu yüzde 15,9'da kalacak.

Dolayısıyla yılın geri kalan kısmında geçen yılıkinden daha iyi bir performans göstermek gerekiyor.

Sanayi üretimi yılın ilk yarısını yüzde 23,9'luk artışla tamamladı. Geçen yılın Haziran ayının sıfır büyümesinin üzerine gelmesi nedeniyle sanayi üretimi son kez yüksek oranlı çıktı. Temmuz ayı ile birlikte normal oranlara dönecek ama yine de ciddi bir üretim artışı olacak. Öncü veriler ve mevsim etkisinden arındırılmış rakamlar üretimin normal seyrini sürdürdüğünü gösteriyor. Temmuz ayında ISO İmalat Sanayi Satın Alma Endeksi (PMI) 54,0'a çıktı. Dış ticaret verileri de üretim artışının sürdüğüne işaret ediyor. Toplam ithalat yüzde 17, hammadde ithalatı yüzde 26 arttı. İhracat artışı da yüzde 10 oldu. Sanayi de ihracata dayalı olarak üretmeye devam ediyor. Sanayi



**2011-2021
farkı nerede?**

Abdurrahman Yıldırım

üretiminde Haziran ayındaki gerçekleşmeyle yılın ikinci çeyreğinde ortalama yüzde 41 artışa ulaşıldı. Bu da 2000'li yılların rekor üretimi demek. Yılın ikinci yarısında ise hem sanayi üretimi hem de GSYH hasıla baz etkisi nedeniyle yavaşlayacak. Ancak hizmetler sektörü ve canlanan turizm büyümeye destek verecek. 2011 yılındaki yüzde 11,2'lik büyüme rekorunun yeniden yakalanması mümkün olmayabilir. Çünkü hizmetler sektörünün canlılığı açısından ilk yarı kayıptı. Büyüme rekorunu tam yakalayamasa da, 2011 ile 2021'nin benzerliği oldukça fazla. Eksik kalan yanı seçimler. 2011 ortasında genel seçimler yapılmıştı. 2021'de ise işaretleri var, henüz kendisi yok.

Kurları ve enflasyonu tutamayan ekonomi yönetimi, şimdiye kadar zorla tuttuğu mali disiplini de artık bozuyor. Haziran'dan sonra Temmuz ayı bütçe açığı da rekor kırdı, 7 aylık açık 80 milyar TL'ye dayandı. Sadece bütçeden baktığınız zaman Temmuz bütçe açığının daha hızla büyüdüğü, bunun da erken seçime yönelik siyasi tartışmaları körükleyeceği anlaşıyor.

Temmuz ayında rekor kıran bütçe açığı aylık bazda 45,8 milyar TL, ilk 7 ayda 78,3 milyar TL açık verdi. Temmuz'da 141,1 milyar TL gider, 95,3 milyar TL gelir yazıldı. Faiz dışı bütçe giderleri 117,4 milyar TL olurken faiz dışı açık ise 22,2 milyar TL olarak gerçekleşti. Faiz dışı açığın büyümesi mali disiplin algısı



**Bozulma sırası
mali disipline geldi**

Erdal Sağlam

açısından büyük bir handikap oluşturuyor.

Temmuz'da gider kalemi içinde personel giderleri yüzde 19 artışla 30,7 milyar TL, faiz harcamaları ise yüzde 179 artışla 23,6 milyar TL oldu. Açığı 78,3 milyar TL'ye çıkan ilk 7 aylık bütçeye baktığımızda ise faiz dışı bütçe giderleri 689,9 milyar TL, faiz dışı fazla ise 36,2 milyar TL oldu.

Bu arada daha önce açıklanan nakit açığa baktığımızda, hâlâ bilançoya yazılmayan tutar bulunduğunu, bunun da önümüzdeki aylardaki bütçe açıklarını büyüteceği söylenebilir. Hazine ve Maliye Bakanlığı Temmuz'da nakit bütçe dengesi açığını 67,9 milyar TL olarak açıklamış, yeni bir rekor kırılmıştı.

2021 yılında 6-7'ler civarında beklenen büyümeyle bile ancak 2019 yılı milli gelir seviyesine ulaşabileceğiz. Ekonomi yönetimi enflasyon sorununu çözmede yeterince ciddi ve radikal davranmıyor. Aynı hatayı tekrar edip farklı sonuçlar bekleme alışkanlığımızdan kurtulmamız gerekiyor. Ekonomi literatüründeki sabit parametrelerden birini (enflasyon-faiz nedenselliği) pahalı maliyetlerle test etmeyeceğimizi, akliselimin galip geleceğini umuyoruz. Aksi halde hem kurları, hem faizleri hem de enflasyonu inanılmaz seviyelerde görebiliriz.

Kapitalist modelde piyasalarla inatlaşılmaz. Sadece sağlıklı, başarılı, net iletişim kanalları kullanılır. Bu sayede fiyatlama ve beklentiler rasyonel hale gelir. Para politikaları uygulama-



**Aynı hataları
tekrar ediyoruz**

M. Saim Uysal

larında gecikilmez. TCMB'nin de belirttiği üzere fiyatlama ve beklentilerdeki bozulmaları önlemez ve enflasyonun üzerinde reel getiri politikası izlemez ise yılsonunda Merkez'in tahmini gibi yüzde 14'ler civarında enflasyonu değil, yüzde 18-20'ler civarında enflasyonu yaşamak sürpriz olmaz. Zaten TCMB yayınladığı ankette TÜFE beklentisini yüzde 16,30'a yükseltti. TL'nin reel getirisi şu durumda bile sıfırlandı. Negatif faiz ortamında varlık fiyatlarında balonlar oluşur. TL'den kaçış devam eder, faiz indirmek bir yana artırmak zorunda kalırız. Düşük

faizli mevduattan kaçış hızlanır, tüketim talebi artar, sürekli fiyat artışları enflasyonu daha da hızlandırır. Başladığımız noktaya daha negatif bir seviye ile döneriz.

Faiz düşünce enflasyon da düşeceğine göre, faizi sabit tutan Merkez Bankası enflasyonun gerilemesine engel mi çıkarmış oldu? Politika faizinin yüzde 17'den yüzde 19'a çıkarıldığı Mart ayında bilinen son yıllık TÜFE artışı Şubat sonundaki durumu gösteriyordu ve oran yüzde 15,61'di. Yani Merkez Bankası yıllık enflasyon yüzde 15,61 düzeyindeyken faizi yüzde 19'a çıkardı. Şimdi açıklanmış son yıllık oran yüzde 18,95. Merkez Bankası'nın faizi de yüzde 19. Temel görevi fiyat istikrarını sağlamak olan Merkez Bankası bize nasıl bir mesaj veriyor olabilir?

Birinci olasılık; "Daha ne istiyorsunuz, faizle enflasyon arasında 0,05 puanlık fark var



**MB enflasyonun
düşmesini istemiyor**

Alaattin Aktaş

işte" diyor. İkinci olasılık; "Benim yıl sonu enflasyon tahminim yüzde 14,1, faiz ise yüzde 19, arada neredeyse 5 puanlık fark var" demek istiyordu. Üçüncü olasılık; "2022 enflasyon tahminim orta noktası yüzde 7,8 olmak üzere yüzde 5,4 ile yüzde 10,2 arasında, gerçekleşme en üst noktada olsa, yani 2022 enflasyonu yüzde 10,2 olsa bile faizle arada 9 puana yakın fark bulunuyor" görüşündedir. Şimdi enflasyonun bu yıl sonunda yüzde 14,1'e ineceğini, hele hele önümüzdeki yıl yüzde 7,8 olacağını kim inandırıcı buluyor ki?

Merkez Bankası yönetimi bugünden yarına bu güvensizliği yok edemez. Zaten bu güvensizliği yok edecek olan da tek başına Merkez Bankası değil ki.

Küre ısınıyor, doğal afetler artıyor, dünya iklim konusunda çok daha hassas hale geldi. Yeşil Mutabakat; iklim ve çevreyle ilgili zorluklarla mücadele konusunda Avrupa Birliği'nin (AB) bir yol haritası... AB, sorunlarla tek başına baş edemeyeceğini görüyor. Özellikle sera gazı azaltılması büyük çaba gerektiriyor. Dev kamu yatırımları ve özel sermayeyi, çevresel eylemlere yönlendirmek için birtakım aksiyonlar alıyor. AB, işbirliği içinde olduğu ülkelerden de bu kurallara uymasını bekleyecek.

1994'te Gümrük Birliği sürecinde bize kalite dayatıldı ve CE belgesi şartı konuldu. Denildi ki "eğer CE belgesi yoksa malını almam ey Türkiye..." Şimdi Yeşil Mutabakat dayatması var.

Bir üniversite veya STK çıkıp bilimin işi-



**Yeşil Mutabakat
ihracatı karartabilir**

Şeref Oğuz

ğında ve Türkiye optimalinde adım atmıyor. Hal böyle olunca Yeşil Mutabakat ihracatımızı karartabilecek. Bu, ekonomi kadar dış politika ve diplomasi sorunudur.

Yeşil mutabakat sağlandığında ihracat konusunda şirketlerin önündeki tüm engeller kalkmış mı olacak? Tabii ki kalkmış olmayacak. Mevcut sorunlar devam edecektir. Ama mevcut sorunlara yenisi eklenmeyecek ve ihracat potansiyeli korunacaktır. Bu konudaki çözüm önerisi ne olabilir? Alternatif metin hazırlanabilir. Yığınca üniversite var. Bir sürü STK, TOBB, TÜSİAD

gibi kurum bunun üzerine eğilebilir. Ev ödevi yok. Kamu diplomasisi yok... AB ile müzakere öfke üzerinden yürümez. Belki de en önemlisi, bu konuyu ekonomi ile çerçevelemektir.

Orman yangınları, iklim değişikliğine hazırlıksızlığımızı tescil etti. Bu yıl ülkemizin her tarafını saran orman yangınları karşısındaki hazırlıksızlığımız, teçhizatsızlığımız ve koordinasyonsuzluğumuz vaziyeti ayan beyan ortaya koydu. Her yere aynı anda yetişemedi idare. Yeşil Mutabakat konusundaki stratejik vizyon eksikliğimiz görünür oldu. İdari kapasitemizde son birkaç yıldır ortaya çıkan aşınma tescil edildi. Yüzyılın artan problemi karşısında intibak umudumuz bir kere daha kırıldı.

Hâlbuki kamunun bir küresel mega trend olarak iklim değişikliğini idrak etmeden herhangi bir alanda herhangi bir politika çerçevesi geliştirebilmesi mümkün değil



**Yeşil Vergi Politikası'nı
tasarlama başlayın**

Güven Sak

artık. Tarım öyle, ulaştırma, yabancı sermaye, ekonomi, dış politika, vergi... Aklınıza ne gelirse...

Bundan böyle, her tür insani aktiviteyi, politika önermesini, projeyi ya da politikacıyı değerlendirirken yeni bir kıstasımız olacak. Olup bitenin, söylenenlerin gezegenimize maliyetini de bir kısıt olarak analizlerimize dâhil edeceğiz. Büyüme ve istihdam artırma projelerini, bundan böyle gezegenimize maliyeti ile iskonto ederek karşılaştırılabilir hale getireceğiz. Banka düzenlemeleri buna göre değişecek, para

politikası böyle tasarlanacak, makro politikalar bunu düşünerek belirlenecek ve evlerimizi inşa etme yöntemi dâhil hayat tarzımızı değiştireceğiz.



Meryem Fulya YAZICIOĞLU



İzmir'de öğrendi,
dünya markalarına
üretti,
Nasdaq'ta
ilke imza attı:



Bu sayımızda marka yaratmanın ötesinde 'dünyada ilkleri hayata geçiren' genç yeteneklerin başarısı ile göğsünüz kabartacağız...

İsmi Alper Güler... Henüz 36 yaşında, hayatımızdaki birçok ürünün dijital ikizlerini yaratma hedefi ile baş koyduğu yolda emin adımlarla ilerliyor. Bu yolculuk sırasında dünyanın önde gelen onlarca markalarına sunduğu birbirinden değerli hizmetler ile gücüne güç katıyor. İş ortağı Caner Soyer ile 2015 yılında kurdukları Kabaq girişimi ile ses getiren Güler, hemen 1 yıl sonra Glimpse Group ile şirket evliliği yapıyor ve başarılar ard arda gelmeyi hızlanarak sürdürüyor...

Bugün Nasdaq borsasında artırılmış ve sanal gerçeklik alanında çalışan ilk firma olarak halkla arz edilen başarının mimarlarından olan Alper Güler ile her satırında gurur duyduktan keyifli sohbetimize davetlisiniz.

● **Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?**

1985 Ankara doğumluyum. 1992 yılında ailem ile İzmir'e taşındık ve üniversite hayatımı tamamlayana kadar İzmir'de büyüdüm. Bununla birlikte kendimi İzmirli hissediyorum.

Yedi yaşındayken, siyah-beyaz bilgisayar ekranını gördüğüm an başlayan heyecanımı, İzmir Ekonomi Üniversitesi Yazılım Mühendisliği lisans ve ODTÜ Yazılım Yönetimi yüksek lisans programı ile tamamladım.

● **İzmir'de mesleğinizi elinize aldığınız 2008 yılından, dünya markalarına teknolojik altyapı geliştiren başarılı bir girişimciye dönüştüğünüz bugünlere uzanan hikayenizi dinleyebilir miyiz?**

2008 yılında mezun olurken, İzmir'de

Hayatımızdaki birçok ürünün dijital ikizlerini yaratma hedefiyle baş koyduğu yolda emin adımlarla ilerleyen Alper Güler, şirket evliliği yaptığı Glimpse Group'u da İzmir'e getirip Ar-Ge operasyonu başlattı.

birkaç iş görüşmesi yaptığımı fakat aradığım iş fırsatını bulamadığımı hatırlıyorum. O dönemde, kendi geliştirdiğim çocuk gelişimi yazılımını, pazarlamak ve geliştirmek için Ankara'ya taşındım.

Devam eden dönemde Türk Tele-

kom ve Superonline firmalarında beş senelik deneyimin ardından 2013 yılında Lazzoni Mobilya'nın New York'taki operasyonuna dahil oldum. Kariyer hayatım açısından dönüm noktası olan bu taşınma, bilgi teknolojileri kapsamındaki akademik ve mesleki birikimi mi girişimci ruhumla buluşturmamı sağladı.

2015 yılında, iş ortağım Caner Soyer ile New York'ta Kabaq adlı girişimimizle restoran ve turizm endüstrisini hedef alan bir projeyi hayata geçirdik. 2016 yılında Glimpse Group ile şirket evliliği yaparak gruba dahil olduk ve çalışma alanlarımızı genişleterek, moda ve pazarlama alanında da çalışmalar yapmaya başladık. Bugün geldiğimiz noktada Glimpse Group, Amerika'nın teknoloji şirketleriyle bilinen Nasdaq borsasında artırılmış ve sanal gerçeklik alanında çalışan ilk firma olarak halka arz edildi.

2021 yılı başında, Glimpse Group'u Türkiye'de yatırım yapmaya ikna ederek, İzmir'de Ar-Ge operasyonlarını başladık. Şu an için yaklaşık 15 kişilik bir ekiple, operasyonu İzmir Ekonomi Üniversitesi İzmir Bilimpark'ta yürütüyoruz.

● **Bugün dünyaca ünlü 100'den fazla markaya deneyim geliştiren, marka bilinirliği dünyaca kabul edilen QReal'in geliştirdiği iş süreçleri hakkında bilgi verir misiniz?**

Artırılmış gerçeklik, sanal gerçeklik, metaverse, 3 boyutlu modeller teknik anlamda günlük olarak duyduğumuz kelimeler olmasa bile, hepimiz Instagram üzerindeki

filtreleri kullanarak hikaye paylaşıyoruz veya arkadaşlarımızın kullandıkları hikayeleri görüyoruz. İleriki dönemde bugün eğlence amaçlı kullanılan bu filtreler, e-ticaretin vazgeçilmez parçası olacak. Bir gözlük alırken gözlüğümüzde gözlüğü, şapka alırken kafamızda şapkayı, ayakkabı alırken ayağımızda ayakkabıyı, saat alırken kolumuzda saati hatta kıyafet alırken bu ürünleri sanal olarak deneyebileceğiz.

QReal, markaların ürünlerinin 3 boyutlu dijital kopyalarını çıkartarak, bu şekilde sanal deneme yapılması için olanak sağlıyor. Bugün düşündüğümüzde, neredeyse hiçbir ürün için sunulmayan bu sanal deneme, önümüzdeki 5 yıl içerisinde belki üretilen bütün ürünler için sunulmaya başlanacak ve biz bu dönüşümün en önünde İzmir'e dijital fabrika kurarak yer almak istiyoruz.

● Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarına verilen destek, beraberinde büyümeyi ve sürdürülebilirliği sağlıyor. Ar-Ge ve inovasyonsuz gelecek yok diyoruz. Ülkemizde bu alanda yürütülen çalışmaları, verilen destekleri ve önemi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Mezun olduğum 2008 senesiyle bugünü karşılaştırdığımızda, devlet ve özel sektör



tarafından sağlanan Ar-Ge ve inovasyon destekleri inanılmaz iyi bir noktada. New York merkezli, Glimpse Group yönetimini ikna ederken, sunulan devlet destekleri ve Teknopark destekleri operasyonumuzu başlatmamızda kilit rol oynadı.

Diğer taraftan, yeterli mi? Tabi ki hayır! Ülkemizde herhangi bir apartman inşaatına yatırılan paraları bir girişim yatırım olarak aldığımda ülke çapında haber olabiliyor. Oyun sektöründe yakalanan başarı, birçok teknoloji alanında yakalanabilir. Bunun için ülkemizde çalışan, bilgili, eğitilmiş, çalışkan, dürüst insanlara, şirketlere doğru yatırımların artarak devam etmesi gerekiyor.

● Qreal'in dünyada imza attığı ilkler neler? Yenileri neler olacak?

QReal.io, ilk çıkış markamız kabaq.io ile artırılmış gerçeklik teknolojisini 2015 yılında yemek alanında kullanan ilk marka oldu. Bu alanda, restoran içinde ve online sipariş alanında geliştirdiğimiz çeşitli süreçler birçok markanın ve teknoloji firmasının ilgisini çekti.

Devam eden süreçte, geliştirdiğimiz yemekleri 3 boyutlu olarak tarama teknolojisini, moda alanında; şapka, gözlük, çanta, ayakkabı, kolye, yüzük gibi ürünlere de uygulayarak ürün yelpazemizi genişlettik.

Gelecekte daha çok duyacağımız, metaverse, yani gerçek dünyamızın sanal kopyasında, bugün hayatımızda olan birçok ürünün dijital ikizini yaratmayı hedefliyoruz.

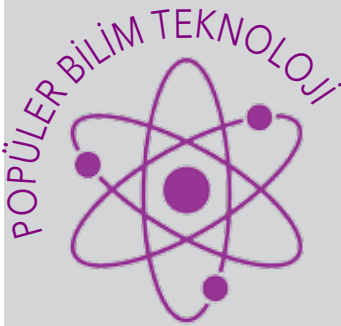




Gökhan SEZER



Uzay yarışı yeniden başlıyor mu?



**Gelişmeler,
amansız bir
uzay yarışının
başlayacağını
hissettiriyor.
Çin, ABD ile
Rusya'nın
ardından uzay
yarışında be-
lirleyici bir rol
üstleniyor.**

"Her an dünyamızda yeni bir uzay yarışı başlayabilir."

Geçen Haziran ayında Amerikan Havacılık ve Uzay Ajansı NASA'nın en üst düzey yetkililerinin açıklamasıydı bu. Bu açıklamanın sebebi ise Rusya'nın Uluslararası Uzay İstasyonu (UÜİ) çalışmalarından ayrılma kararıydı.

Uluslararası Uzay İstasyonu 1998 yılından bugüne Rusya ve ABD ağırlıklı olmak üzere Avrupa Birliği, Japonya ve Kanada ile beraber işletiliyor. Uzay istasyonu dünya yörünge-

sinde bulunan en büyük yapay uydu konumunda. Rus Yörünge Bölümü ve Amerika Birleşik Devletleri Yörünge Bölümü olmak üzere iki kısımdan oluşan istasyonun yörünge yüksekliği 330 km ila 435 km arasında değişiyor. Bir günde dünya çevresinde 15,5 tur atan istasyon uygun saatlerde yer yüzünden bakıldığında çıplak gözle görülebiliyor.

UÜİ, bugüne kadar birçok farklı uzay çalışması için 396 uçuşla 19 farklı milletten 241 astronot ve kozmonot ev sahipliği yaptı. Bu uzay çalışmalarında deneyler için uzay ortamı ve düşük yer çekimi ortamı sağlayan bir laboratuvar, gözlemevi ve uzayda küçük çaplı üretimler içinde adeta bir fabrika gibi kullanıldı. İstasyon kabiliyetleri açısından biyoloji, fizyoloji, fizik, kimya, astronomi, meteoroloji ve daha birçok dalda deneyler yapılmasına olanak sağlıyor. Ayrıca Ay ve Mars görevlerinde kullanılması planlanan ekipman ve sistemlerin, kullanım öncesi testleri de uzay istas-





yonunda yapılabilir.

Geçen Nisan ayında UUI'den ayrılma kararının yanında Rusya kendi uzay istasyonunu inşa etme kararı aldığını duyurdu. Hatta bu istasyonun üretilen bir parçasının fotoğrafı da paylaşıldı. Rusya kendine ait bu istasyonu 2025 yılında devreye almayı planlıyor. Proje için ayrılan bütçenin de 5 milyar dolar olduğu söyleniyor. Rusya'nın UUI'den ayrılma tarihi de 2025. Rusya ayrılma gerekçesi olarak UUI'nin oldukça eskidiğini, metal yorgunluğu oluştuğunu ve her an bir felakete sebep olabileceğini öne sürüyor.

Açıklamalara göre, Rusların uzay istasyonu yörüngede UUI'den daha yüksekte konuşlanacak ve kutup bölgelerini çok daha iyi gözlemleyebilecek. Rusya'nın Kuzey Buz Denizi'nin erimesiyle yeni deniz yollarının

açılması, yeni maden bölgelerinin ortaya çıkması gibi tarihi sebeplerle de bu kararı aldığı düşünülüyor. Önümüzdeki yıllarda bu gelişmelere karşı şimdiden önlemini alıyor.

Amerikalı yetkililer ise işte bu ayrılma durumunun Rusya'nın Çin ile işbirliği yapacağı gibi bir algıdan dolayı uzay yarışına ve dolaşısıyla soğuk savaşa yol açacağını düşünüyorlar.

NASA, 2011 yılında kabul edilen ve "Wolf Amendment" olarak bilinen yasa gereği FBI ya da ABD Kongresi onayı olmadan Çin ile uzay araştırmaları konusunda iş

birliği yapamıyor.

Burada belirleyici faktör Çin'in durumu olacak gibi gözüküyor. Uzay çalışmalarında son 10 yılda olağanüstü bir yol kat eden Çin Tianwen-1 misyonu olarak adlandırılan çalışmayla Mayıs ayında Zhurong uzay aracını Mars yüzeyine indirmeyi başardı ve uzay aracı kendi öz-çekim fotoğrafını dünyaya gönderdi. Bu büyük zaferi de göz alıcı bir biçimde belgelemiş oldu. Böylece Çin, ABD ve Rusya'nın ardından Mars'a uzay aracı gönderen üçüncü ülke oldu.

ABD bugüne kadar 9 kez başarılı biçimde uzay aracı göndererek Mars'ın tek hakimi konumunda idi. Hala 2 uzay aracı Mars'ta görev yaparken bir üçüncüsü Türkçe anlamı "azim" olan Perseverance uzay aracını





da Şubat ayında Mars'a indiren ABD bu son gelişmeyle artık yalnız değil. Dünyamızdan 480 milyon km uzaklıktaki Mars'ta şu anda ABD'nin 3 Çin'in ise 1 uzay aracı bulunuyor. En son teknolojiyle donatılmış bu araçlar Mars'ın geçmişiyle ilgili araştırmalar yapacaklar.

Çin'in uzay programı çok yeni. Çin 2003 yılında uzaya ilk insanlı uçuşunu gerçekleştirerek Rusya ve ABD'den sonra bunu gerçekleştiren 3. ülke olmuştu. 2016 yılında da dünyanın ilk kuantum iletişimini gerçekleştiren Micius isimli uydusunu başarılı bir biçimde yörüngeye oturtmuş ve ilk defa kuantum iletişim gerçekleştirmişti. Bu başarısının ardından Ocak 2019'da bir ilki gerçekleştirerek Chang'e 5 insansız uzay aracı ayın karanlık yüzüne iniş yapmıştı.

Bu başarılarından sonra Çin 2019'da Tiangong-2 adlı kendi uzay istasyonunun da inşaatına başladı. Geçen ay 3 taykonot taşıyan uzay mekiğini, uzay istasyonunun inşası için gönderdi. Uzay istasyonunun önümüzdeki yıl devreye alınması bekleniyor. Yani Çin'in uzay yarışındaki başarıları daha şimdiden anlat anlat bitmez bir noktaya gelmiş durumda.

İşte NASA'nın üst düzey yetkilileri böylesine büyük gelişme gösteren Çin ile Rusya'nın uzayda iş birliği yapmasından çekiniyor. Rusya AB ve ABD uzay çalışmalarında ortaklıklarından dolayı birbirlerinden haberdar idiler ancak Çin bu durumun dışında kaldığı için

uzay çalışmalarında kapasitesi tam olarak bilinmiyor. Bu durumda ayrı bir handikap olarak gözüküyor.

Çin'in uzay çalışmalarında kullandığı isimler de Çin mitolojisinden ve tarihinden alınma.

Chang: Çin mitolojisinde Ay'a uçan Çin Tanrıçası

Tiangong: Gök Sarayı

Tianwen: Göklerdeki hakikati aramak

Zhurong: Çin mitolojisinde Ateş ve Savaş Tanrısı

Micius: MÖ 5. yüzyılda yaşamış Çinli felsefeci ve şair

Gelişmeler amansız bir uzay yarışının başlayacağını hissettiriyor, korkulan bu yarışın uzun zamandır uzak kaldığımız soğuk savaşı tetiklemesi. Çok değil önümüzdeki 2 yılda geçmişteki soğuk savaşları mumla aratacak bir soğuk savaşın başlangıcını yaşayabiliriz. Heyecanla gelişmeleri takip etmeye devam edeceğiz.





Abdurrahman
ŞENOL



Tüketici hukukunda haksız uygulama



Tüketiciler, haksız ticari uygulamaya nedeniyle görevli mahkeme olan Tüketici Mahkemesi'nde dava açabilirler.

Haksız ticari uygulama yasağı, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 62. maddesi ile Ticaret Bakanlığı tarafından çıkartılan Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği hükümleri ile ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Söz konusu yönetmeliğin 4. maddesinde haksız ticari uygulama; "Mesleki özenin gereklerine uymayan ve ulaştığı ortalama tüketicinin ya da yöneldiği grubun ortalama üyesinin, bir mal veya hizmete ilişkin ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde bozan veya bozma ihtimali olan her türlü ticari uygulama" olarak tanımlanmıştır.

Yine, Yönetmeliğin 4. maddesinde; haksız ticari uygulamada bulunabilecek kimseler, kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla mal veya hizmet sunan veya bu kişiler adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişi, haksız ticari uygulamaya maruz kalabilecek kimseler ise ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişi olarak düzenlenmiştir. Tüketici

Kanunu'nun 62. maddesi ve Yönetmelik ile yasaklanan haksız ticari uygulamalar, işletmelerden tüketicilere yönelik haksız uygulamalar olup, işletmelerden işletmelere yönelik uygulamalar bu kapsama girmemektedir.

Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği 28. maddesi, "(1) Tüketicilere yönelik bir ticari uygulamanın; mesleki özenin gereklerine uymaması ve ulaştığı ortalama tüketicinin ya da yöneldiği grubun ortalama üyesinin, bir mal veya hizmete ilişkin ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde bozması veya bozma ihtimalinin olması durumunda haksız olduğu kabul edilir. Bir mal veya hizmete ilişkin tüketici işleminden önce, işlem sırasında veya işlem sonrasında haksız ticari uygulama yapılamaz. (2) Tüketicilere yönelik ticari uygulamaların, ortalama tüketicinin bilinçli olarak karar verme yeteneğini azaltarak normal şartlar altında taraf olmayacağı bir tüketici işlemine taraf olmasına yol açması halinde, tüketicilerin ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde bozduğu kabul edilir. (3) Zihinsel veya fiziksel zaafı, yaşları ya

da tecrübesizlikleri nedeniyle belirli mal veya hizmetlere ve bunlara ilişkin ticari uygulamalara karşı özellikle korunması gereken tüketici gruplarının ekonomik davranış biçimlerinin önemli ölçüde etkilenme olasılığının olup olmadığı bu grubun ortalama bir üyesi esas alınarak belirlenir. (4) 29'uncu maddede yer alan aldatıcı eylemler, 30'uncu maddede yer alan aldatıcı ihmaller ve 31'inci maddede yer alan saldırgan ticari uygulamalar ile Ek'te yer alan aldatıcı ticari uygulamalar ve saldırgan ticari uygulamalar her hâlükârda haksız ticari uygulama olarak kabul edilir." amir hükümlerine haizdir.

Kanunun 62. maddesi uyarınca tüketiciler haksız ticari uygulamayı ispatla yükümlü değildir. 62. maddenin 2. fıkrası uyarınca ticari uygulamanın haksız olduğunun iddia edilmesi halinde, ticari uygulamada bulunan, bu uygulamasının haksız ticari uygulama olmadığını ispatla yükümlüdür. Tüketici sadece satıcı veya sağlayıcı tarafından mal veya hizmetin piyasada sunumu sürecinde iradesini etkileyen bir ticari uygulamasının mevcut olduğunu ispat edecektir. Satıcı veya sağlayıcı, iddia edilen eylem veya ihmalin hiç olmadığını veya kendisine atfedilmeyeceğini ispatlamalıdır. Satıcı veya sağlayıcı, bir ticari uygulamada Yönetmeliğin 28. maddesinde düzenlenen şartlar var ise ticari uygulamanın mesleki özene uygun olduğunu ve ortalama tüketicinin ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde bozmadığını veya bozma ihtimalinin olmadığını ispatla yükümlüdür. Ancak, Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği 29. maddesinde yer alan aldatıcı eylemler, 30. maddesinde yer alan aldatıcı ihmaller ve 31. maddesinde yer alan saldırgan ticari uygulamalar ise herhalde haksız ticari uygulama olarak kabul edilmektedir. Tüketici Kanunu'nun 62/IV hükmünde ve yönetmeliğinin 29., 30. ve 31. maddesi hükümlerinde yer alan ve herhalde haksız kabul edilen ticari uygulamaların ortalama tüketicinin ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde

bozmadığını veya bozma ihtimalinin olmadığını ispat ederek sorumluluktan kurtulma imkanı yoktur.

Tüketiciler haksız ticari uygulama nedeniyle görevli mahkeme olan tüketici mahkemesinde dava açabilirler. Öte yandan, Kanunun 63/1 maddesi uyarınca Reklam Kurulu, haksız ticari uygulamalara karşı tüketiciyi korumaya yönelik düzenleme yapma ve bu hususlar çerçevesinde inceleme ve gerektiğinde denetim yapma, inceleme ve denetim sonucuna göre durdurma veya aynı yöntemle düzeltme veya idari para cezası veya gerekli görülen hâllerde de 3 aya kadar tedbiren durdurma cezası verme görev ve yetkisine sahiptir. Kurulun bu kararları, tüzel kişiliği olmaması nedeniyle Ticaret Bakanlığı tarafından uygulanır. Reklam Kurulu bu görevini, resen inceleme yapmak suretiyle yerine getirebileceği gibi, tüketicinin başvurusu üzerine de yapabilir. Reklam Kurulu, incelediği bir uygulamanın haksız olduğu kanaatine varırsa bu uygulamanın 3 aya kadar tedbiren durdurulmasını, durdurulmasını ve/veya haksız ticari uygulamada bulunan kişiye idari para cezası verilmesini kararlaştırabilir. Reklam Kurulu'nun vereceği kararlara karşı yargı yolu, kararın tebliğinden itibaren 30 gün içerisinde İdare Mahkemesinde açılacak iptal davasıdır. Ancak açılacak iptal davası kararın yürütmesini durdurmaz. Bu sebeple dava konusu işlemin icrasının durdurulması için idare mahkemeleince yürütmenin durdurulması kararı verilmesi gerekmektedir.

Kanun koyucu, haksız ticari uygulama yasağı ile; satıcı, sağlayıcı, kredi veren, üretici, ithalatçı gibi ticari uygulamada bulunan kişilerin, ticari uygulamalarında mesleki özenin gereklerine uymalarını ve tüketicilerin mal ya da hizmetlere ilişkin ekonomik davranış biçimlerini bozmamalarını temin etmektedir. Böylece tüketicilerin hukuki işlemler yaparken özgür iradelerini tam olarak kullanmalarını ve etki altında kalmadan karar verebilmelerini temin etmek amaçlanmaktadır.





Birlikten orman doğacak



Ülkemizin doğusundan batısına kuzeyinden güneyine uzanan, özellikle Ege ve Akdeniz kıyılarını derinden sarsan, yeşili ve maviyi kül rengine çeviren, kuştan kaplumbağaya, arıdan solucana, tavşandan sincaba yüzlerce çeşit hayvana ev sahipliği yapan ormanlarımızın içten içe yanarak yok oluşuna şahitlik ettik...

'Bir daha o eski halini görebilir miyim, ömrüm yeter mi'

diyenlerden olduk tek tek...

Aklımızdaki bu umutsuz sorunun çaresiz yanıtını yeşerten, 'iyi ki var' dediklerimiz arasında yer alan, yangınların yarasını sarmak

için dün olduğu gibi bugün de elini taşın altından çıkarmayan Ege Orman Vakfı'nın çalışmalarına göz atmak, umut dolmak, yeniden yeşermek istedik...

Ege Orman Vakfı Başkanı Cem Bakioğlu, dergimize yaptığı açıklamada yangınların başlamadan önü-

Ege Orman Vakfı Başkanı Cem Bakioğlu, yanan alanların ormanlaştırma çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla "Birlikten Orman Doğar" mottosuyla bir kampanya başlattıklarını bildirdi.

ne geçilebilmesi için önerilerini sıralayarak Ege Orman Vakfı'nın bu felaketin ardından yürüttüğü özel çalışmalara değindi.

● **Küresel ısınma ile birlikte tüm dünya-da yangın felaketlerinin sayısı da artmaya başladı. Felakete maruz kalmadan, proaktif uygulamalar olarak neler önerirsiniz?**

"Yıllardır 'gelecek' dediğimiz ve uyardığımız iklim değişikliği artık geldi ve görmezden gelinemez..."

Yangınlar, seller, aşırı sıcaklar gibi felaketleri aynı anda yaşıyoruz. Aynı alışkanlıkları sürdürmeye devam ettikçe artarak bu felaketleri yaşayacağız. Artık kaybedecek zamanımız yok. Kamu, bilim insanları, STK'lar ve iş dünyası ortaklığında acil eylem planı oluşturularak, yetkililer tarafından radikal kararlar alınıp, ciddi yaptırımların uygulanması gerektiğini düşünüyoruz. Gelecek kuşaklara sağlıklı, yaşanabilir bir dünya bırakmak için; toprağımıza, suyu muza, ormanımıza doğal varlıklarımıza sahip çıkmak ve korumak

zorundayız. Bu olumsuz tabloyu durdurmak için, bireyler ve kurumlar üstlerine düşen sorumlulukları kabul edip, hızla uygulamaya geçmeli.

● **Ege Orman Vakfı'nın doğamıza, ülkemize, ötesinde dünyamıza kazandırdığı 'nefes' çok kıymetli. Yangın sonrasında Vakfınızda yürütülen mevcut başarılı çalışmalara ilave olarak neler yapmayı planlıyorsunuz?**

Ege Orman Vakfı olarak, yanan alanların yeniden ormanlaştırma sürecini takip ediyoruz ve neler yapabileceğimiz noktasında çalışmalarımızı tamamladık. Sivil toplum kuruluşları ve özellikle de vakıflar, bütün çalışmalarını tüzüklerine göre kuruluş amaçları doğrultusunda gerçekleştirir. Gönüllülerimizden özellikle ağaçlandırma çalışmalarına destek olmak amacıyla bağış talebi geliyor. Bu taleplere karşılık yanan alanların ormanlaştırma çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla "Birlikten Orman Doğar" mottosuyla bir kampanya başlattık.





Yangın bölgesinde orman köylüsüne ve kırsal kalkınmaya destek olmak için bazı projeler üzerinde çalışıyoruz.

Bugüne kadar orman yangınlarında yitirdiğimiz şehitlerimizin çocuklarına burs desteğinde bulunuyorduk. Yine aynı çalışmayı devam ettirerek bu yangında hayatlarını kaybeden şehitlerimizin çocuklarının eğitimine destek oluyoruz.

Yakın çevrelerde gerçekleşebilecek yangınlara Orman Genel müdürlüğü ile koordineli olarak destek olabilmek için bir yangın söndürme aracını bünyemize katmak üzere çalışmalara başladık.

Yine yangın esnasında söndürme çalışmalarına destek vermek için su tankeri temin etmek için çalışmalarımız devam ediyor.

Yangın havuzları oluşturmak üzere geçtiğimiz aylarda Orman Genel Müdürlüğü'ne başvurumuzu yaptık cevap bekliyoruz. Kuruluşumuzdan bu yana yeni ormanlar oluşturmak

kadar var olanı korumak adına ana okullardan üniversiteye kadar okullarda ve toplumun her kesiminde ormanların korunması ve orman yangınlarının önlenmesi noktasında eğitimlerimizi devam ettirip; daha geniş kitlelere ulaştırmak için daha çok çaba göstereceğiz.

Cem Bakioğlu, “Gelecek kuşaklara sağlıklı, yaşanabilir bir dünya bırakmak için; toprağımıza, suyumuzla, ormanımıza doğal varlıklarımıza sahip çıkmak ve korumak zorundayız” diyor.

● **Son yaşanan yangın sürecinde farkındalık yaratılması gereken hangi konunun altını çizmek isterdiniz?**

Bu felaket bize gösterdi ki her durumda olduğu gibi orman yangınları için de ilgili kurumlarla birlikte kriz masası

oluşturularak nasıl organize olmamız gerektiği konusu, eğitimlerle desteklenmeli. Organizasyonu önceden yaparsak kriz anlarını daha iyi yönetebiliriz.

Ege Orman Vakfı'na bağış ve destek konusunda detaylı bilgiye <https://www.egeorman.org.tr/bagis-ve-destek.aspx> adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

Her üç ağaçtan biri yok olma tehlikesinde

Uluslararası Botanik Bahçeleri Korunması (BGCI) isimli kurumun yayınlandığı küresel rapora göre, dünya üzerinde ağaç türlerinin en az yüzde 30'u vahşi doğada yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Rapora göre 185 ağaç türü bulunan Türkiye'de türlerin yüzde 7'sini oluşturan 13 tür tehdit altında.

"Dünya Ağaçlarının Durumu" isimli güncel raporda, tüm dünyada toplamda 58 bin 497 ağaç türü içerisinde 17 bin 510 türün büyük risk altında olduğu; 142 türün ise çoktan yok olduğu belirtildi. 442 ağaç türü ise 50'den daha az ağaçla varlığını sürdürüyor. Yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan ağaç türleri; tehdit altındaki memeliler, kuşlar, amfibiler ve sürüngenlerin toplam sayısının iki katını oluşturuyor.

Dünyada en fazla ağaç türü Orta ve Güney Amerika'da bulunuyor. Bu bölgeleri Güneydoğu Asya ve Afrika'nın tropikal bölgeleri izliyor.

Küresel orman alanı yüzde 40 azaldı

Tehdit altındaki türlerin en yüksek oranı ise tehdit altındaki ağaçların en yüksek olduğu ülkelerden biri olan Madagaskar'ı da kapsayan Tropikal Afrika'da bulunuyor.

Nispeten düşük ağaç çeşitliliğine sahip olan Avrupa, Asya ve Kuzey Amerika'nın ılıman bölgeleri ise nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan ağaç türlerinin



en düşük oranına sahip. Dünya genelinde ağaçlara yönelik en büyük tehditlerin başında mahsul için yapılan orman temizliği geliyor. Bu durum türlerin yüzde 29'unu etkiliyor.

Öte yandan yüzde 27'lik oran ile tomrukçuluk, yüzde 14'lük oran ile hayvan otlatma veya çiftçilik için temizleme de türleri etkileyen diğer faktörler arasında. Ağaç geliştirme için yapılan temizlik ve yangınlar da yüzde 13'lük oranla ağaç türleri için tehdit barındırıyor.

İklim değişikliği, şiddetli hava koşulları ve deniz seviyesinin yükselmesi ağaçlara yönelik artan diğer tehditler. Ancak raporun yazarları, oluşturulacak koruma eylemlerinin gelecek için umut barındırdığını söylüyor.

Bilim insanları, 1 milyon hayvan ve bitki türünün yok olma tehdidi altında olduğunu tahmin ediyor. Son 300 yıl içerisinde küresel orman alanı yaklaşık yüzde 40 azaldı. 29 ülke ise orman örtüsünün yüzde 90'ından fazlasını kaybetti.



Oya DEMİR



İklim krizi ile mücadele etmek sadece bir sıcaklık artışı ile savaşmak değil günden güne artan felaketler zincirini önlemek, insan ve doğa hayatını korumak adına önemli.

Bir ekosistem yanıyorsa



öncelikli neden iklim krizidir

Temmuz 2021’de ülkemizin pek çok yeri yanmaya başladı. Yüzlerce hektar alan yok oldu. Yangın bölgesi olan ülkemiz tarihinde yaşanan en büyük yangın günlerce söndürülemedi. Avrupa Orman Yangınları Bilgi Sistemi (EFFIS) verilerine göre yanan alanlar 250 bin futbol sahası büyüklüğünde. Yani 178 bin hektar dolaylarında yani 1 milyar 780 milyon metrekare... Hâlâ farklı yerlerde bir durup bir başlayan yangınlar ile yıl sonuna kadar ne kadar büyük bir alan kaybedeceğiz belli değil.

Yanan sadece ağaçlar, bitkiler değil. Bir ekosistem yanıyorsa... Araştırmalar, orman yangınlarının yüzlerce yıldır normal nedenler

ile yanmasına rağmen geldiğimiz noktada ne yazık ki yangınların en büyük nedeninin insan olduğunu gösteriyor. Her varlığın olduğu gibi ormanların da bir yaşam döngüsü var ve bu döngü içerisinde özellikle Akdeniz ormanları ortalama 50 yılda bir yanar. Böylece ormanda bazı ağaç türleri için yaşam yeniden başlar. Bu yangın ile orman topraktaki ölü çöpler temizlenir. Toprağa döner ve hayvanlar, bitkiler için yeni ve sağlıklı bir dönemin başlamasını sağlar.

Bazı çamların, okaliptüs ve banksia türü bazı bitkilerin çoğalmak için yangına ihtiyacı vardır. Doğal yangınlar olmasaydı günümüzde pek çok bitki türü olmazdı. Ayrıca, pek çok araştırma yangından sonra bitkiler tarafından alınabilir; toprak reaksiyonu (pH),

organik madde, katyon değişim kapasitesi, azot, yararlanabilir fosfor, değiştirilebilir potasyum, kalsiyum, magnezyum, sodyum gibi besin maddelerinin arttığını göstermiştir. Kısacası, ekosistem için doğal yangın bir gereksinimdir ve bilinçli kullanıldığında oldukça önemli bir araçtır (yangın ekolojisi).

Bunun en iyi örneği Yellowstone Milli Parkı'nda 1988 yılında gerçekleşen yangındır. Bu yangında toplam 793 bin 880 dönüm orman yangınlarından etkilendi. Ancak, yangından kısa bir süre sonra bitki ve ağaç türleri hızla yeniden yeşerdi ve doğal bitki rejenerasyonu oldukça başarılı oldu.

Ormanların pek çok yararının yanı sıra özellikle iklim üzerine etkisi iklimin de ormanlar üzerine tartışılmaz. Ormanların hava ve toprak sıcaklığına, hava hareketlerine, havanın bağıl nemine, toprak nemine etkileri araştırmalar ile kanıtlanmıştır.

Ancak, geldiğimiz noktada insan eli ile çıkan yangınların sonuçları yaşadığımız iklim krizi nedeni ile daha da artmaktadır. Bu konuda çok somut araştırmalar olmamakla birlikte, uzmanlar ormandaki bitki örtüsü ne kadar kuru, ne kadar uzun süredir aşırı sıcaklara maruz kaldıysa, yanma olasılığının o kadar arttığını ve iklim krizi ile bu noktada ilişkilendirildiğini belirtiyor. 2010 yılında Rusya'da çıkan yangın iklim krizinin neden olduğu ve çeşitli çalışmalarla kanıtlan bir örnek olarak gösteriliyor.

IPCC'nin (Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli) 3. Değerlendirme Raporu'nda belirtildiği üzere küresel ortalama yüzey sıcaklıkları 2100 yılına kadar 1,4 -5,8 °C arasında yükselecek ve kısa zamanda bu kadar hızlı sıcaklık değişimi ormanları daha fazla etkileyecektir. Yine IPCC dördüncü değerlendirme raporunda ise 'Orman yangınları ve böcek istilası gibi olumsuzluklar artıyor. Toprakların daha da kuruması ve büyüme dönemlerinin uzamasıyla bu olumsuzlukların sıcaklıkların arttığı bir gelecekte sıklaşması çok muhtemel. Yaz mevsiminin daha sıcak geçmesiyle yıllık yangın çıkma riski ihtimalinin de yüzde 10 ile 30 oranında artması bekleniyor' ifadesi yer alıyor.

Artan kuraklık bitki örtüsünün kurumasına neden oluyor. Değişen mevsim periyodları bitkileri olumsuz etkiliyor. Yaz aylarında sıcak hava dalgası ise tüm bunların etkilerinin çok daha fazla artmasına neden oluyor. İklim krizi



ile mücadele doğal oksijen deposu ormanlarımız için bu noktada ayrı bir önem kazanıyor.

Çünkü; sıcaklıkların artması ağaç türlerinin dağlara ya da daha yüksek noktalara kaymasına neden olacak. Bu ise orman alanlarının yerinin değişeceğini gösteriyor. Orman yangınları sonucu atmosfere karbondioksit, metan, karbon monoksit, azot dioksit ve diğer azot oksitleri yayılmakta ve zarar vermektedir. Araştırmacılar ayrıca küresel ısınma devam ettikçe, böcek popülasyonundaki artışında daha fazla olacağını belirtmektedir. Örneğin 2007 yılında sıcaklar Akdeniz ve Ege bölgesindeki çam ormanlarında Çam Kese Böceği'nin çok artmasına ve zararlara neden oldu. Tüm bunların yanı sıra ne yazık ki iklim değişikliğinin gelecekte toprağın yapısında meydana getireceği kimyasal değişiklikler ve sonuçları henüz tam olarak net değil.

Geldiğimiz noktada; doğa, yaşam döngüsü içinde kendini yenileme, küllerinden yeniden doğma potansiyele sahip. Ancak doğal felaketler dışında insan nedeni ile yaşanan yangınlar sadece doğru politikalar ve tedbirler ile önlenabilir ve yangın sonrası ancak doğru yöntemler ile kaybettiklerimiz geri kazanılabilir.

Ormanlarımızı koruma ve yaşatma mücadelesinin çok ötesinde iklim krizi ile mücadele etmek ise sadece bir sıcaklık artışı ile savaşmak değil günden güne artan felaketler zincirini önlemek, insan ve doğa hayatını korumak adına önemli. Bu mücadele ise ancak uluslararası arenada kabul edilen antlaşmaları imzalayarak, tüm sorumlulukları alarak, yerelde kamu ve özel sektör, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları iş birliği ve toplumun genelinin bilgilendirilmesi ile gerçekleştirilebilir.



Enver
OLGUNSOY



Bu bir rüya değil

1 989 Montreal, 1992’de Rio, 1997’de Kyoto, 2009’da Kopenhag Kararları, maalesef küresel ısınmayı durdurma konusunda başarısız oldu.

Dünya devletleri bir taraftan “Köklü tedbirler almazsak çok farklı bir dünyaya adım atacağız. Kuraklık, seller, aşırı ısı dalgaları insanlığı çok güç durumda bırakacak” derken, diğer taraftan da ekonomik gelişmeyi daha yukarılara taşıma ihtirası içinde, gemlenemez bir iştahla, vahşi kapitalizmin acımasız kurallarını sonuna kadar zorlamaktan kaçınmıyorlar. Derken, Aralık 2015’te Paris İklim Zirvesi’nde bu kez biraz daha problemin farkındalığı içselleştirilmiş olsa gerek ki, bakıyoruz 196 ülke Paris Anlaşması’nı imzalıyor ve küresel ortalama sıcaklık artışının 2 santigrat derece ile sınırlandırılması, ancak bunun 1,5 derecede tutulması için çaba gösterilmesi karara bağlanıyor. Bir anlamda “1997 Kyoto Protokolü yerine geçecek olan bu anlaşma 2020’de yürürlüğe girecek” deniyor imzacı ülkeler tarafından. Ama gelin görün ki 2021’deyiz, bu kez Paris Anlaşması’nın da yerine

geçecek bir anlaşma peşindeyiz hala, ki bir de AB Yeşil Mutabakatı meselesi gündeme geliyor günümüzde...

Aslında küresel ısınmadan sorumlu tek bir olgu var, o da binlerce yıllık insanlık tarihi içinde, sadece son 150-200 yılı kapsayan “sanayi devrimi” denen süreç. Nasıl devrimse dünyayı yok etmeye programlanmış sanki... Şimdiden hedef olarak yıllardan bu yana konulan 1,5 santigrat derece sıcaklık artışı gerçekleşmiş durumda. Bunu hep beraber yaşıyoruz biliyorsunuz. İklimler değişti,

Yıllar geçtikçe “sıfır sera gazı” hedefi uzaklara kaçıyor. İnsanlık dünyanın yok oluşunu göz göre göre izliyor.



bir anda sağanak yağışlar geliyor, etrafı seller götürüyor. Bahar mevsim geçişleri son derece sert. İlkbahar olmadan Yaz, Sonbahar olmadan pat diye Kış mevsimi geliveriyor.

Anlaşmalarda, genellikle gelişmiş ülkeler emisyonlarını mutlaka düşürecek, gelişmekte olan ülkelere ise biraz daha toleranslı ve esnek davranılacak ve zengin ülkeler bu gelişmekte olan yoksul ülkelere emisyonlarını düşürmeleri için para desteği verecek. Tabi bunların hiçbirisi olmadığı gibi, ABD gibi başat kirletici, Paris Anlaşması'ndan çekildiğini deklare ediveriyor. Hoş, yeni seçilen başkan şimdi Paris Anlaşması'na dönmek istediklerini beyan ediyor ama, bunu da zaman gösterecek. Sera gazı salınımında başı çeken 10 ülke toplam emisyonun yüzde 70'ini oluşturuyor, hatta yüzde 40'a yakını, sadece 2 ülke (Çin ve ABD) oluşturuyor. Bu ülkelerden ABD, bu anlaşmadan da çekilmiş durumda dediğim gibi...

2 santigrat derecenin altında kalmak için aşırı sert, politik açıdan tatsız önlemlerin alınması gerekeceğinden, bir kısım politikacı bu önlemleri demokrasiye aykırı buluyor. Bilim adamları ise 1,5 derecelik sıcaklık artışının sağlanabilmesini "gerçek bir dünya devrimi" olarak nitelendiriyor.

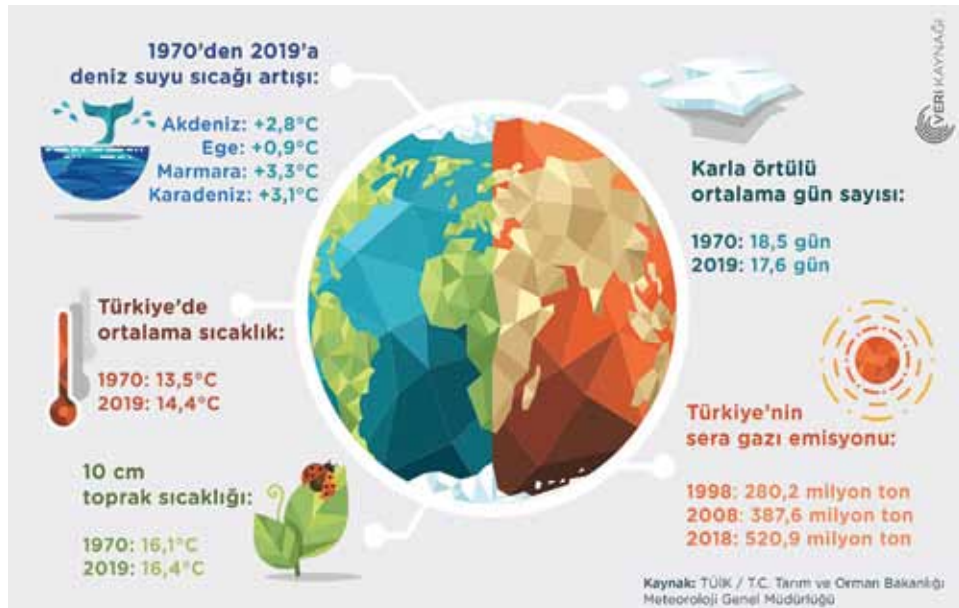
Emisyon artışından sorumlu tutulan en önemli faktör enerji elde etme yöntemleri... Mutlaka dünya enerji altyapısını değiştirmeyi başarmalı... Yenilenebilir, efektif bir enerji politikası değişimin temelini oluşturacak.

2020'de hedefler tutturulamayınca, hatta dediğim gibi Paris Anlaşması'ndan iki büyük kirletici ülkeden biri çekilince AB baktı ki iş başa düştü, "ben dünyaya ayar vereyim" diye 2020 Mart ayında

Avrupa Komisyonu harekete geçerek, 2050 yılına sıfır emisyon sınırı koyarak iklim yasasını AB Parlamentosu'na sundu ve iklim açısından nötr AB vizyonu hedef alınarak harekete geçildi. Ortaya Paris Anlaşması'ndan sonra bir de "Avrupa Yeşil Mutabakatı" çıktı. Bu mutabakatla, bundan böyle bolca muhatap olacağız.

Burada önemli olan ülkelerin bu konudaki samimiyetleri. 1980'li yıllardan bu yana bir dizi anlaşma yapıldı, ama 40 yıldır istenen hedefe yaklaşılamadı bile. Yıllar geçtikçe "sıfır sera gazı" hedefi uzaklara kaçıyor. İnsanlık dünyanın yok oluşunu göz göre göre izliyor. İzliyor ve hala aç gözlülüğü bırakıp yaşamı önceleyemiyor. Hırsının kurbanı olmak üzere farkında da değil desem de, aslında basbayağı farkında oysa...

Burada sözü, hiç sevmesem de Nobel'li yazarımız Orhan Pamuk'un cümleleri ile bitirmek istiyorum: "Korkulu rüyalara uygun düşen bu sessizliğin en dehşet verici yanı, kendini olağan göstermesi" dedi, daha da kötüsü ağızımızı her açmaya kalkışımızda bu sessizliği bozacağımıza, ona katıldığımızı fark etmek bizi telaşlandırıyor da. Bir korkulu rüyada olduğumuzu bilerek bir köşeye çekilmiş, rüyayı bitirecek çığlık kimden çıkacak diye bekliyoruz ki... Kabus... Ama maalesef bu bir rüya değil kabus, kabus."





İzmir, tatlı ve sevgili şehrim
Bir gün şayet senden uzakta ölürsem
Beni sana getirsinler
Fakat mezarıma götürülürken
"Öldü" demesinler,
"Uyuyor" desinler
Tatlı İzmirim...

Dario
Moreno

VASIYET

Onun sesindeki Ege kokusunu ancak büyüüp de aklım başıma geldiğimde algılayabilmişim. "İzmir'i neden seversiniz?" sorusunun önemli yanıtlarından biriydi aynı zamanda ve bu kentin sesli tarihi yazılacaksa ona da birkaç sayfa ayırma zorunluluğu vardı...

Sözünü ettiğimiz kişi yoksul bir İzmirli Sefarad Yahudisi çocuğu olarak dünyaya gelen ve İzmir'de doğup da "evrensel başarıyı yakalamış" bir kişi olarak hâlâ alkışladığımız Dario Moreno... Şöyle bir baktığımızda geride kalan 20. yüzyılda evrensel başarıyı

yakalamış kaç İzmirli vardır ki? Ekrem Akurgal, Halikarnas Balıkcısı, Ahmed Adnan Saygun ve Dario Moreno... Beşinci ismi bulmakta zorlanıyorum açıkçası...

Aniden ve 47 yaşındayken 1 Aralık 1968 tarihinde Yeşilköy Havalimanı'nda geçirdiği beyin kanaması sonucu hayatını yitirmişti. Bütün hiperaktifler gibi tansiyonu yüksekti ve hipertansiyon onu bu dünyadan yapacak çok işi varken alıp koparıvermişti. Öldüğünde sadece İzmirli değil, Akdeniz'in birçok ülkesinde yas tutuldu. İspanyol/Portekiz kökenli Musevi idi. 3 Nisan 1921 tarihinde

Adı İzmir ile anılan Dario Moreno ilk konserini 18 yaşında Konak Vapur İskelesi'nin üstündeki gazinoda verdi. Orhan Veli'den çok etkilendi. 45 filmde rol alan Moreno, Brigitte Bardot ile de kamera karşısına geçti.

Mezarlıkbaşı'ndaki yoksul yahudhanelerden (aile evlerinden) birinde David Arugete Moreno (Yani İspanyolca gümüşi demek) adıyla doğmuştu.

O dönemde İzmir Musevileri'nin çoğunluğu yoksuldu ve 12 aile bir evde, bir aile evinde yaşırdı. 1978 yılında usta TV'ci Güner Sarıoğlu; İzmir'deki Aile Evleri'ni, TRT için bir belgesel haline getirirken, ekibin dolaştığı Tilkilik ve Mezarlıkbaşı'ndaki aile evlerinden birisinde Dario Moreno'nun ölümünden 10 yıl sonra onun ölüm haberinin bulunduğu gazeteleri görünce nedenini öğrenmek istemişti. Aldığı cevap şaşırtıcıydı, "Çünkü Dario bu evde doğmuştu..." O ekipte yönetici asistanı olarak çalışan da bu satırların yazarıydı...

Babası birçok yoksul Yahudiden farklı olarak sürekli bir "memuriyet" bulmuştu. Fransız-İngiliz ortak şirketi olan İzmir-Kasaba Temdidi Demiryolu Hattı'nda çalışıyordu ama baba Arugente talihsiz bir cinayete kurban gidince, annesi Roza, "Ben ona bakamıyacağım" demiş, Nido De Guerfanos denilen, daha sonraları Allians mektebi olacak olan yetimhaneye vermişti küçük David'i...

Cumhuriyetin ilanı sonrasında hızla gelişen İzmir'de laik demokratik yönetimin



Dünya turnesine hazırlanırken İstanbul'da geçirdiği kalp krizi sonucu hayata veda eden Dario Moreno, vasiyeti gereği İzmir'de "uyumuyor" ama kısa bir süre yaşadığı Karataş semti Asansör sokağında her yıl anılıyor.

yurttaşların tümüne din dil ayrımı yapmaksızın büyük katkısı olmaya başlamıştı. Ölümünden sonra Hayat Mecmuası yakınlarını İzmir'de ararken Alber Dinar adlı İzmirli iş adamının Dario Moreno'nun

en yakın arkadaşı olduğunu öğrenir. Bundan sonrasını Alber Dinar şöyle anlatır:

"Bir yandan ortaokula devam eden Dario Moreno, bir yandan da hayat galesine düşmüştü. Düzenli bir işi yoktu, ayak hizmetleri, getir-götür işleri (ofis boy) yapıyordu. İzmir'in ünlü avukatları o zamanlar Kardıçalı Hanı'nda büro tutardı. Hemen karşıdaki Bahçeliler Hanı, Adliye binası olduğu için avukatlar yakındaki Kardıçalı'nı tercih ederlerdi. Avukatların yanında çalışırken, "gözü açılmaya" başlar Dario'nun. İşleri kolayca bitirmesi ile haftalığı yüksek bir "katiplik" bulur



Dario... Artık biriktirdiği para ile kendisine elbise alabiliyor, onun bunun eskisi ile geçiniyordu, bu arada geceleri Milli Kütüphane'ye gidip Fransızca çalışıyordu. (O zamanlar Milli Kütüphane geceleri de açıktı) Dario, kısa zamanda Fransızca'yı öğrenir. Bu arada eline geçen paralarla kendine bir de gitar alır. Artık gitarı ile sokak aralarında İspanyolca ve Fransızca şarkılar söylemeye başlar. Bu arada ünlü Türk Çiftetellisi'ni Yahudilerin yüzyıllardır İzmir'de yaşattığı Ladino dilinde, egzotik ve romantik bir tarzda yorumluyordu.

Aynı dönemde Yahudi gençlerinin 12 yaş töreni Bar-Mitzva törenlerinde şarkılar söylemeye başlar, 17-18 yaşlarına geldiğinde, semtinde ve İzmir'de tanınmaya başlamış, düğün ve benzeri etkinliklerde elinde mikrofon boy gösteriyordu. İlk konserini Konak Vapur

İskelesi'nin üzerindeki gazinoda verdi. Dario, biraz eline para geçince annesi ile Asansör semtine taşındı. Bu arada İzmir Palas'ta yaptığı şarkılı söyleşiler dillere destan oldu.

20 yaşına gelince piyade eri olarak askere alındı. Acemi eğitimi sonrasında Akhisar Orduevi Caz Orkestrası'nda solistlik yaptı. Ayrıca yine Konya ve Adana'daki askeri gazinolarda sahneye çıktı. Askerlik bitince soluğu İstanbul'da aldı ve Fenerbahçe Belvü Gazinosundaki performansı ile dikkat çekti. Bu arada Bomonti Gazinosu onu iki gece için Ankara'ya çağırarak ve iki gün için gittiği Ankara'da iki yıl çalışacaktır...

Ankara'da edineceği bir dost onu çok etkileyecektir... Dario Moreno'yu en çok etkileyen insanlardan biri Orhan Veli olmuştu. Orhan Veli ile tanışmasını Hayat Mecmuası'na şöyle anlatacaktır:

"Ankara'ya ilk gelişimdi. Hergele Meydanı'nda 3'üncü sınıf bir otelde iki kişilik bir odaya yerleşmiştim. Bir hafta geldim, gittim. Oda arkadaşımı tanımak kısmet olmadı. Ya ben geç geliyordum ya o. Sabahleyin birimizden biri erken kalkıp gidiyordu. Sonunda bir sabah gözlerimi açtım oda arkadaşım da

gözünü açtı. Birbirimize baktık. Ben "Merhaba" dedim. O da "Merhaba" diye karşılık verdi. Benim hakkımda o zaman Ankara gazetelerinde ufak tefek yazılar çıkmaya başlamıştı, komşum beni bu yazılardaki resimlerden tanıyormuş.

"Siz kimsiniz, ne iş yapıyorsunuz?"

diye sordum. Gülümsedi, "Boş gezerim" dedi. "Adım Orhan Veli'dir".

Şair Orhan Veli ile oda arkadaşlığımız uzun bir süre sürdü. Orhan yeni yazdığı veya sevdiği bir şiiri mutlaka bana okutur ve "Ne güzel şiir okuyorsun sen" derdi.

Ankara'dan sonra Dario'ya İstanbul kapıları açılır. İstanbul'dan sonra da Atina'dan davet

Dario'nun unutulmaz şarkıları:
Canım İzmir,
Caminito, Granada,
La Bamba, Etranger Au Paradis,
L'air du Bresilien, İstanbul Kızları,
Sarı Kanaryam, Yavaş Yavaş,
Doucelement les Amis,
C'est Ça Que J'aime,
C'était Une Nuit Bleue,
Hatıralar Hayal Oldu.

alır. Ancak bir yıl sonra Atina'ya giden Dario orada çalışarak bir uçak bileti parası biriktirir. Paris'teki bir besteciye telgraf çeker, kendisini karşılamalarını ister ve atlayıp uçağa Paris'e gider. Fransa'da Cannes'daki Palm Beach Otelinde şarkılar söyler. Daha sonra Paris'e geçen Dario Perto Del Sol Müzikholünde sahneye çıkar.



Paris'teki ilk yıllar başarısızlık yıllarıdır. Askerlerin devam ettiği Amerikan kulüplerinde bir süre şarkı söyledikten sonra Fransa'da ilk kez "Jezabel" şarkısı ile olağanüstü bir başarı elde etti. Daha sonraları Kalipsolarla ünlendi. "Adieu Lisboa" ve "Cou Courou Cou Cou" en sevilen şarkıları oldu. Bu sırada Türkiye'de de yeniden tanındı ve Sezen Cumhuriyet Önal ve Fecri Ebcioglu şarkılarına Türkçe söz yazdılar.

Sinema yıldızı Dario

Müzik çalışmaları yanında Dario Moreno 45 filmde rol aldı. "Le Salaire de la peur" (Dehşet Yolcuları) ilk filmidir. "Oeil Pour Oeil" (Göze Göz) adlı filmi ile Fransa'da En İyi Yardımcı Aktör ödülünü aldı.

Brigitte Bardot ile "Oh Que Mambo" (Come and dance with me) filminde oynayan Moreno, Eddie Constatine ile serüven filmlerinde rol aldı. Ünlü sanatçı Jacques Brel ile Don Kişot Müzikalinde oynadı. Dario, şarkılarını da çeşitli dillerde seslendirdi. Plaklarını Avrupa'da "Barclay", Amerika'da ise Frank Sinatra'nın sahibi olduğu "Raprise" gibi büyük şirketlerde doldurdu...

Arkadaşı Alber Dinar'ın, çocukluğunda

bardağı bir kuruşa su sattığını söylediği Moreno büyük bir servet sağlar... Brezilya'da bir çiftlik, Paris'te görkemli bir dairesi vardır. Her yıl Rio De Jenario Karnavalı'na gider. Yine her yıl 16 ülkeyi içine alan büyük bir turneye çıkar. Döneminde, Fransa'da Jean Marais'ten sonra en zengin gardroba sahip ve şık giyinen erkek olarak bilinmekteydi.

Jacques Brel'in yazıp sahneye koyduğu ve başrolünü oynadığı Don Kişot adlı müzikalde Dario, Sancho Panca rolünü üstlendi. Bu rolü ilk kez 4 Ekim 1968'de oynayan Dairo Moreno, dünya turnesine hazırlanırken İstanbul'da geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını yitirdi. Annesine İzmir'deki Yahudi dostları yazımızın girişindeki şiiri anımsatıp, "Bu onun vasiyetidir, mutlaka İzmir'e gömelim" dedilerse de yaşlı hanım çoktan Tel Aviv'de kurduğu yaşamını örnek gösterek, "Ben oğlumun mezarını ziyaret etmek isterim" diyerek cenazeyi İsrail'e götürdü.. Dario'nun vasiyeti gerçekleşmedi.

Şimdi hayatının kısa bir dönemini geçirdiği Karataş Asansör'deki sokakta bir heykeli ve her yıl yapılan etkinliklerle anılmasına devam ediliyor. Kentimizin belleğinin en önemli parçalarından biridir.



Ataman Klasik Otomobil Müzesi

Klasik otomobil koleksiyonculuğu tutku ve heyecan kadar sabır ve emek de isteyen bir uğraş. Ayşe Ataman da bunu en iyi şekilde gerçekleştiriyor.

Klasik otomobil koleksiyonculuğu tutku ve heyecan kadar sabır ve emek de isteyen bir uğraştır. Türkiye'de bu alanın en önemli isimlerinden Ayşe Ataman da tam anlamıyla "işin içinde", ralli şampiyonlukları ve dernek çalışmalarıyla göz kamaştıran bir klasik araba sevdalısı. Koleksiyon 2000 yılında şu anki evine yerleşmiş ve müzeleşmiş. Ataman Klasik Otomobil

Müzesi'nde 1920'lerden 1980'lere kadar üretilmiş otomobiller ve motosikletler, benzin pompalarından müzik kutularına uzanan birçok dönemsel obje ile bir arada sergileniyor. Yaşayan, dinamik bir müze olma hedefi ile

yola çıkmış ve müze birbirinden farklı etkinliklere ev sahipliği yapıyor.

Ayşe Ataman bu serüveni şöyle anlatıyor:

"Aslında doğduğumdan beri bir şeyler biriktiriyorum. Örneğin çocukken barbieleri çok seviyordum ve ciddi bir barbie koleksiyonum

var. Tabaka koleksiyonu yapıyorum, sigara

Araba koleksiyonu yaparken, hatta bir tek eski araba alıp onun tamiriyle uğraşsanız bile her zaman çocukluğunuzda hatırladıklarınıza dönüşürsünüz...



içmediğim halde. Biz ailecek biriktirmeyi severiz. Ama arabalara merakım her zaman vardı. Lise, üniversite yıllarımda takip ederdim, severdim. Üniversiteden mezun olup Türkiye'ye döndüğümde mezuniyet hediyesi olarak babam bana çok döküntü bir araba armağan etti: 1939 model bir Mercedes. İkimiz de bu konuda bir şeyler yapmak istiyorduk, vesile oldu. Bu arabayı toplamaya başladım ve bu konudaki bilgim otomobil toplayarak ilerledi. İlk 4-5 yılım sanayide geçti."

● **"Toplamak" derken tam olarak neyi kastediyorsunuz?**

Normalde bu arabalar müzede gördüğünüz durumda değiller. Epeyce restorasyondan geçiyorlar ve bu süreç "toplamak" olarak anılıyor. Araç olduğu gibi sökülüyor, her bir parçası tamir ediliyor ve arabayı tekrar topluyorsunuz.

Benim meraklı olduklarım daha çok 70'lerden Corvette, Thunderbird ve Mustangler. İnsan çocukluğundan ne hatırlıyorsa hep ona dönmek istiyor. Bazen döneminize ait olmasa da 13-14 yaşındayken önünüzden bir araba geçiyor ve aklınızda yer ediniyor. Ne yapıp edip onu almaya çalışıyorsunuz.

● **Burada gördüğümüz araçların hepsi kontağı çevirdiğimizde çalışacak durumda mı?**

Umarım. Bizim işimiz resim, heykel toplamak gibi değil. Bu arabalara bakmak, onları çalıştırmak gerekiyor. Bu açıdan arabaların



müzede sürekli durması iyi bir şey değil. Gerçi bir mekanik ekibimiz var ve belli aralıklarla otomobilleri turdan geçirip aşağıya alıyoruz. Onları canlı tutmak önemli; yoksa araba kendini salıverir.

● **Tarihi korumak başlı başına bir mücadele de diyebiliriz.**

Sokağa çıktığımızda bu araçlardan hangisine rastlayabiliriz? Bu arabalar tüm dünyada yavaş yavaş azalıyor ve yok oluyor. Avrupa'da sokağa çıkma problemleri var; artık kurşunsuz benzin kullanıldığından bu araçların yakıtına katkı maddesi koymak gerekiyor. Çok büyük motorları olduğu için emisyon sorunları da var.

● **Koleksiyonun odak noktası nedir?**

Araba koleksiyonu yaparken, hatta bir tek eski araba alıp onun tamiriyle uğraşsanız bile her zaman çocukluğunuzda hatırladıklarınıza dönüyorsunuz. Bu koleksiyona 1985-1986 yıllarında babamla birlikte başladık. O uzun

Klasik otomobil koleksiyonculuğuyla ilgili en büyük zorluk mekandır. Otomobiller, çürümenin önlenmesi amacıyla nem ve sıcaklık değerleri kontrol edilebilen kapalı bir yerde durmalı. Onları canlı tutmak önemli.

bir süre Amerika'da kaldığı için 1950'li yılların, 1955'in Amerikan arabalarına, kendi sevdiği ve hatırladığı arabalara çok meraklı. Hatta 40'ların sonları bile dâhil. Bizde bir 1937 var, babasının ilk arabasının aynısı. Benim meraklı olduklarım

daha çok 1970'lerden Corvette, Thunderbird ve Mustangler. İnsan çocukluğundan ne hatırlıyorsa hep ona dönmek istiyor. Bazen döneminize ait olmasa da 13-14 yaşındayken önünüzden bir araba geçiyor ve aklınızda yer ediniyor. Ne yapıp edip onu almaya çalışıyorsunuz.

● **Danışmanlık aldınız mı, yoksa tamamen kendi gustunuzla mı hareket ediyorsunuz?**

Tamamen kendi "merakımızla" hareket ediyoruz; "zevk" diye de tanımlamıyorum. Danışmanlığını aldığınızda bu iş yatırım amaçlı bir eyleme dönüşüyor. Aklımızdaki arabayı bulmak için yardım eden kişiler oluyor tabii. Amerika'da o spesifik otomobili bulmak da başlı başına bir iş. Ancak seçimi hep kendimiz yapıyoruz.

● **"Bunu beğendim, öyleyse alayım" biçiminde ilerlemiyor yani.**

Kesinlikle hayır. Her şeyden önce otomobilin nasıl çalıştığını bilmelisiniz. Tamir edebilmelisiniz, motoru açınca ne olduğunu anlayabilmelisiniz. Restorasyonda yardım eden kişilerin bilgi düzeyini değerlendirebilmeli, onları yönlendirebilmelisiniz. Çok titiz olmalısınız.

● **Farklı objeler de var burada... Müzik kutuları, benzin pompaları, neon tabelalar...**

Sonuçta biz bu arabaları toplarken, bulurken, açık artırmalara girip tamirhanelere giderken ağırlıklı olarak Amerika'daydık.





1930'lardan itibaren otomotiv sanayiine yön veren Amerika'dır; dolayısıyla birikimin çoğu orada. Tabii Amerika'da araba malzemeleri satan yerlere gittikçe diğer objelerle de karşılaştık ve benzin pompalarıyla başladık. Sonra orijinal benzin istasyonu tabelaları eklendi. Amerika'da benzin istasyonlarında bira ve yiyecek satılır, her yerde neonları vardır. Sonra da eski otomobil fotoğrafları... Eski kadrânlar, çikolata makineleri... Ama şimdi bunu tekrar yapabilir miyim? Hayır, imkânsız. Yalnızca bunları almak değil, seçmek, sevmek, bakmak, onarmak, buraya getirmek de çok büyük bir emek.

● **Klasik otomobil koleksiyonculuğuyla ilgili en büyük zorluk nedir?**

Kesinlikle mekân. Çürümeyi önlemek zorundayız. Bu otomobiller kapalı bir yerde, nem ve sıcaklık değerleri kontrol edilebilen bir mekânda durmalı. Araba toplarken aklımızda hiçbir zaman bir müze yoktu, yalnızca arabalara çok

düşkündük. Araçlar birikince "garaj" dediğimiz bir mekân edindik. Oraya da sığmaz hale gelince 2000 yılında daha kalıcı bir mekân olan buraya geçtik, 14 yılın birikimiyle. Müze oluşturma ve otomobilleri halka açma fikrimiz o noktada doğdu.

Bu koleksiyona merak saranlara tavsiyem; önce çok pahalı olmayan, mütevazı bir araba alın ve onu yapın. Ondan sonraki araçları bilinçli almak çok önemli. Çünkü böyle öğreniliyor. Ben de böyle başladım; hiçbir şey bilmezken ilk araba için birkaç yıl boyunca her Cumartesi günümü sanayide geçirdim.





Dr. Ülkümen
RODOPLU



Doğru nefes almak her şeyi değiştirir



Doğru nefes almamız için en önemli kurallardan biri onu burundan almamız. Diyafram nefesi almayı da öğreneceğiz. 4'e kadar sayarak nefes alın, 7'ye kadar sayıp tutun, 8'e kadar sayıp bırakın.

Bir sınava hazırlanıyorsunuz ama dikkatiniz dağınık, yaşıncı ilerliyor ve anahtarı nereye koyduğunuzu unutuyorsunuz, kaygılarınız var, işler kötü gidiyor, trafikte çok asabisiniz, ani öfkeleriniz var patlıyorsunuz, çocuklarınıza bağırıp çağırabiliyorsunuz, sonra da pişman oluyorsunuz. Bu yıl kan değerleriniz bozuldu, şekeriniz yükseldi, üreniz yükseldi, karaciğerinde yağlanma var, dizleriniz ağrıyor, sırtınız ağrıyor. Bunların çok güzel, basit, kolay bir tedavisi var, biliyor musunuz? Tüm bu sorunları çözmek kolay. Üstelik çok ucuz, üstelik bol, doya doya kullanabilir ve yapabilirsiniz.

Evet, nefes almaktan bahsediyorum. Doya doya nefes almak gerek. Doğru nefes almak ve böylece bolca hava, o havayla da tertemiz oksijen almak tedavi edici.

Vücudumuzdaki 57 trilyon, belki daha fazla, belki biraz daha az hücrenin geçim kaynağı, yaşama kaynağı oksijendir. Ancak dünyadaki tüm

insanların yüzde 90'ı nefes kapasitesinin sadece yüzde 30'unu kullanır. Belki siz de onlardan birisiniz. Nefes kapasitemizin yani oksijen hakkımızın çok azını kullanıyoruz. Nefes almak bedava ama onu çok az kullandığımız için hücrelerimiz aç kalıyor. Ve az oksijen nedeniyle yani doğru nefes alamadığımız için, hücrelerimizin oksijen ihtiyacını karşılayamadığımız için neler neler oluyor?

Kanser, kalp-damar hastalıkları, akciğer hastalıkları, bağ dokusu hastalıkları, bağışıklığa bağlı hastalıklar, sinir, stres, depresyon, kaygı, endişe oluyor, uyku apnesi oluyor.

Dinlenemediğimiz, iyi uyuyamadığımız için bağışıklık sistemi güçsüz kalıyor ve Covid-19, influenza, virüsler, bakteriler bizi yatağa düşürüyor. Belki de ölmemize neden oluyor.

İşte, oksijen ve doğru nefes almak bu kadar önemli.

Doğru nefes nedir, doğru nefes nasıl alınır, doğru nefes almaya nasıl alırım? Gelin şimdi bunlara bakalım...

Kimyan değişsin, modun değişsin

Doğru nefes alabilmeniz için en önemli kurallardan bir tanesi, onu burundan almamız. Ben ağzından alıp veriyorum yanlış mı? Yanlış değil ama burnumuzdan aldığımızda bakın neler oluyor? Burnumuzda hemen içinde çok kıymetli yapılar var, bunlara konkalar diyoruz. Nefes alıp verdikçe bu konkalar kalınlaşıyor, iniyor, kalınlaşıyor, iniyor ve böylece aldığımız havayı ısıtıyor. Yani akciğerlerimize ısınmış hava giriyor, hava vücut ısısına geliyor. Böylece bronşit ve zatürreden korunuyoruz.

Yine o konkalar nemli olduğu için dışarıdan giren tozları, partikülleri yapıştırıyor ve içeri almıyor, temizlik yapıyor. Burnumuzun içindeki tüyler her nefes alışverişimizde hareketlendiği için dışarıdan mikropları, bakterileri, virüsleri, tozları, yani partikülleri tutuyor, onların içeri girmesine engel oluyor.

Böylece akciğerlerimize ve bedenimize temizlenmiş hava giriyor. O nedenle burundan nefes alıp vermek çok değerli. Yine burnunuzun o üst kısmında, konkaların

hemen üst kısmında koku alma duyusu var. Koku almak haz veriyor. Şimdi doğada olduğunuzu bir düşünün... Yağmur yağmış, etraf mis gibi çim kokuyor ve bizi rahatlatıyor, sakinleştiriyor.

Bitmedi, burnumuzun içindeki konkaların üst kısmında, o nemli ortamda bir de ne var biliyor musunuz? İmmunoglobulin. O da bakteri ve virüslere karşı bağışıklık sistemimizin harekete geçmesini sağlıyor. Müthiş bir giriş kapısı...

Ayrıca hemen sinüslerinin etrafındaki o nitrik oksit salgılamasını hızlandıran o moleküller de damarlarının genişlemesini, akciğerdeki damarların, beyindeki damarların genişlemesini sağlıyor. Nitrik oksit, yaşam molekülü. İşte o nedenle olmazsa olmaz kuralların birincisi; burnumuzdan nefes almak.

Bir diğeri ise karın nefesi almak, yani diyafram kasını kullanmak. Evet, karnımız ile akciğer yani göğüs kafesi arasında diyafram var. Bakın şöyle aklınızda kalacak, yeni doğan bebekler nasıl nefes alıp verir? Adeta bütün vücudu şişer. Onlar diyafram nefesini, karın nefesini kendiliğinden alıp

verirler, o sayede hızla büyürler, o sayede anı yaşarlar. Bir bebek girdiği ortamda ne yapar? Durur, bakar, yavaş yavaş dinler, kaydeder, her şeyi görür. Anı yaşar. Alır, kaydeder. Ve mutludur. Her bebek güler. Çünkü diyafram nefesi almıştır, karnı şişer.

Onun için ikinci kural; önce diyafram nefesi almayı öğreneceğiz, yani karnınızı şişirerek nefes alacağız. Ayrıca, aldığımız nefesin sürekli ve devamlı olması da çok önemli. Yani kesik kesik değil, devamlı, sürekli olmalı.

Dördüncü önemli kural; nefes alıp verirken omuzu-





muza, sırtımızı kaldırıp indirmemeliyiz, yani yormamalıyız. Kendiliğinden olmalı. Buna alışabiliriz.

4-7-8 kuralı...

Şimdi sizlere doğru nefes alıp vermek için 4-7-8 kuralını önereceğim. Burundan nefes alıyoruz ve içimizden 4'e kadar sayıyoruz. Duruyoruz, karnımız şişti, 7'ye kadar sayarak da içeride tutuyoruz. Böylece karından akciğerlerin en üstüne kadar hava giriyor. Akciğerlerin her dokusuna hava giriş çıkışı sağlanmış oluyor. Sonra 8'e kadar sayarak ağızımızdan veriyoruz.

Sıkıntılısınız, kendinizi gergin hissediyorsunuz, lodos esiyor ve başınız ağrıyor, çok yorulduunuz, dersten kalktınız ve başınız ağrıyor, çarpıntınız var, kaygılısınız, kötü bir haber duydunuz ve endişelisiniz. Sakin bir ortama girin, oturun, dik durun, gözlerinizi kapatın ve i inize bakın.

Kalbinizin  alı tı ını, akci erlerinizin nefes alıp verdiğini d     n n. Ve burnunuzdan 4'e kadar sayarak nefes alın, karnınız şi ti... 1'den 7'ye kadar yavaş yavaş sayarak nefesinizi tutun, bütün oksijen, hava akci erlerinizin en üstüne kadar çıksın. Ve nefesinizi 8'e kadar sayarak verin. 350 milyon adet mall-roy, en   taki üzüm tanecikleri, orada hava alışverişi oldu, onların hepsi şöyle bir dolsun

ve nefesimizi verelim. Bunu 4 defa tekrarlayalım. Doğru nefes bu kadar önemli.

Unutmayın, dünyada nüfusun yüzde 90'ı nefes alma kapasitesinin yüzde 30'unu kullanır. Birçok kronik hastalık, birçok psikiyatrik hastalık, kaygı, endişe bundan kaynaklanır. Doğru nefes alıp verme ile ilgili birçok teknik var, nefes terapileri var, nefes terapisi uygulayan birçok bilim insanı var, birçok hekim meslektaşım var.

Doğru nefes almanın tekniklerini öğrenebilmek için derslere katılmanız konusunda sizlere önerilerde bulundum. Benim de zaman zaman kulland  m, yorgun, endişeli, gergin, cep telefonunda ve bilgisayar başında çok vakit kaybetti imde o yorgunlu umu üzerimden atmak için kulland  m prana-yama tekniği var. Onda da bütün mesele, burundan nefes vererek ba lamak. Pranayama tekniği ve diğer tekniklerle ilgili lütfen araştırma yapın.

Oksijeni doğru kullanmamız, doğru nefes almamız çok önemli. Hastalıklardan korunmamız, mevcut hastalıklarımızla mücadele edebilmemiz için doktorumuzun ve batı tıbbının vermiş olduğu ilaçları kullanırken bir yandan da doğru nefes, doğru nefes alma teknikleri, doğru beslenme, doğru gıdaları kullanma, doğru vitamin besin takviyelerini alma ve iyi uyumayı da unutmayın.

İzmir varyantı diye bir şey yok

İzmir Tabip Odası Başkanı Dr. Lütfi Çamlı, Türkiye'nin bazı kentlerinde yapılan PCR testlerinde "tanımlanamayan" ve "sınıflandırılmayan" virüslerin rapor edildiğine dikkat çekerek, bu yönde yaptığı açıklamanın 'İzmir varyantı' diye yanıltıcı bir şekilde kamuoyuna aktarıldığını söyledi. Çamlı, "Sadece mevcut Alfa, Beta, Gama ve Delta varyant türlerine uymayan virüsler tespit edildi. Bunlar Ankara Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü laboratuvarlarında analiz ediliyor. Orada yapılan test sonuçlarının açıklanması gerekiyor" dedi. Çamlı, karışıklığın önlenmesi adına sınıflandırılmayan virüs grubunun adının konulması için çağrıda bulundu.

Çamlı, yapılan testlerden yüzde 25 ila 40'ının sonucunun 'saptanamayan grup' olduğunu da belirtti. Koronavirüs salgını uzadıkça yeni mutasyonların ortaya çıkmasının normal olduğunu, bunların birçoğunun virüsün yapısında değişikliğe yol açmayan "sessiz mutasyonlar" diye nitelendirildiğini söyleyen Çamlı, "Alfa, beta, delta, gama gibi koronavirüs varyantları Dünya Sağlık Örgütü tarafından klinik bulguları endişe verici türler olarak sınıflandırıldı. Bu varyantlardan Türkiye'de de var. Bunları tespit edebilmek için PCR testlerine birtakım kitler eklendi. Bu testlerle birlikte saptadığımız olgunun hangisine uyduğunu kabaca anlamaya çalışıyoruz ancak testlerin 3'te birinde bu mutasyonlar görülmüyor" diye konuştu.

Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Alper Şener de, şüpheli varyant iddialarına ilişkin olarak "Delta şüpheli fazla sonuç çıkıyor ama bu



zaten sık görülen bir şey. Varyant testinde şüphe oluştuğunda Ankara'ya gönderiliyor. Orada doğrulama yapılıyor ama bu doğrulamalar sonrasında belirsiz bir sonuç, yani karma varyant sonucu hiç görmedim. Yoğun korona hastası takip edilen bir yerde çalışıyorum, varyantların tamamı Delta çıkıyor. İzmir, aşılama oranı en yüksek iller arasındadır ve yeni bir varyant oluşumu ihtimali en düşük yerlerden biridir" değerlendirmesinde bulundu.

Sağlık Bakanlığı'nın Covid-19 Aşısı Platformu üzerinden paylaştığı verilere göre İzmir'de Ağustos ayı sonu itibarıyla aşılama oranı yüzde 83,5'e ulaştı. İkinci doz aşısını olanların oranı ise yüzde 64 oldu. Günde ortalama 50 bin ile 70 bin arasında aşının yapıldığı İzmir'de aşılanan kişilerin sayısı da 3 milyon 500 bini geçti.

Tedbir elden bırakılmamalı

Aşılama oranı yüksek olmasına rağmen kentte vaka sayılarında zaman zaman artışlar görüldüğünü anlatan İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Başkan Yardımcısı Dr. Metin Kızılelma, aşıya rağmen maske, mesafe ve hijyene uyulması uyarısında bulundu.



Nedim ATILLA

KÜLTÜR VE
LEZZET
YOLCULUĞU

Cape Town,
doğası, iklimi
ve gelişmiş
altyapısıyla
Afrika
kıtasının en
popüler turizm
rotalarından
birdir ve
neredeyse
365 gün
boyunca
önemli kültür
etkinliklerine
ev sahipliği
yapar.

Afrika'nın Kültür Başkenti



CAPE TOWN

Sizlerle uzun zamandır Avrupa'nın Kültür Başkentleri'ni ziyaret ediyoruz... Bu sayımızda ise başka bir kıtanın büyüğü kültür başkentine davet ediyoruz. Güney Afrika'nın Atlantik Okyanusu kıyısındaki Cape Town'a, yani Johannesburg ve Durban'ın ardından ülkenin üçüncü önemli kentine...

Afrika'nın Avrupa kıtasına en uzak noktasında bulunan bu kente, 1488 yılında ilk gelen Avrupalı kâşif Portekizli Bartolomeu Dias olmuş. Kent ardından uzun süre İngiliz sömürgesi olarak yaşamış. Cape Town, adını, ev sahipliği yaptığı dünyaca ünlü Ümit Burnu'ndan

alıyor. Dias bu burnu ilk keşfettiğinde adı 'Fırtınalar Burnu' imiş. Dias, Portekiz Kralı II. Joao'nun emriyle doğuya gidecek yeni bir 'su yolu' bulmakla görevlendirilmiş. Dias bu yolu bulduğunu Kral'a bildirince, Joao burnun ismini 'Ümit' olarak değiştirmiş. Cape Town'ın bir diğer adı da 'Ana Kent'tir. Bunun nedeni de, kentin Güney Afrika'da kurulan ilk kolonyal (siz isterseniz sömürge diye de anlayabilirsiniz) yerleşim olması... Günümüzde Cape Town, doğası, iklimi ve gelişmiş altyapısıyla Afrika kıtasının en popüler turizm güzergâhlarından birdir ve neredeyse 365 gün boyunca önemli kültür etkinliklerine ev sahipliği yapar.

Güney Afrika'nın farklı bir yüzü olan Cape Town, göz alabildiğine uzanan kumsalları,



iki okyanusun birleştiği denizi, eşsiz manzaraları, şık restoranları, alışveriş merkezleri ve hoş otelleriyle tam bir turizm cenneti. Masa Dağı'nın görkemli manzarası eşliğinde fark edilecek bir kent... Sadece dağa bakarsanız, kendinizi Muğla'da hissedebilirsiniz, doğa öylesine benziyor. 1086 metre yüksekliğindeki bu dağa teleferik ile çıkmak mümkün.

Masa Dağı adını, tepesinin masa gibi dümdüz olmasından alıyor. Tepede 'Aslan Tepesi' ve 'Aslan Başı' denen iki ayrı yükselti bulunuyor. Gün batarken bulutlar, yavaşça tam üstünüzden süzülüp gidiyor. Elimizi uzatsak sanki tutabilirmişiz gibi hissediyoruz. Dağın tepesi aynı zamanda bir ulusal park. Etrafta maymundan geldiğimizin kanıtı gibi dolaşan babunlar ve yılanlar kendi sakin yaşamlarına devam ediyorlar.

Biz de herkes gibi, önce Quartier Frances'ten, yani şarap bölgesinden başladık Cape Town'ı gezmeye... Şarap bağları arasındaki küçük kasabalar büyüleyici güzellikte... Şarap konusunda Güney Afrika'nın son yıllarda gittikçe artan ünü kayda değer. Constantia, Franschhoek, Paarl ve Stellenbosch merkezlerinde birbirinden güzel bağlarda, Güney Afrika'nın ünlü şaraplarının üzümleri yetiştiriliyor. Şarapları da inanılmaz ucuz!.. Franschhoek'a giderken yol üzerindeki üzüm bağlarının görüntüsünü, arkalarındaki bağ evlerinin ve yaslandıkları dağların güzelliğini ve renk cümbüşünü sözcüklerle anlatmak gerçekten zor. Her bir bağın arkasında bağ manzarasına hâkim evler var. Bunların birçoğunda kendi arazilerindeki üzümlerden ürettikleri şarapları tadıyorsunuz.

Ama kentin asıl kültür bölgesi 'Victoria & Alfred Waterfront'... Bir Pier (iskele, rıhtım)... Asil bir Victorian hava taşıyor. Buradaki güzel lokantalar ve barlar, Cape Town'ın gece hayatının merkezi konumunda. Bu merkezin içinde bulunan biri 1500, diğeri 1000 kişilik devasa salonlar, dünyanın bütün önemli orkestralarını ağırlamış.

Bu rıhtımdan, botlarla küçük koylarda gezintiye de çıkabiliyorsunuz. Açık havada yer alan amfi tiyatrodan ise, yerel halkın ve dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen folklorcuların



yaptığı danslara tanık olabilirsiniz. Müzik öyle etkileyici ki, ritme ayak uydurup, siz de dans etmeye başlıyorsunuz. Yine merkezde yer alan akvaryum, çok çeşitli hayvanları ile ziyaretçilere bir görsel şölen sunuyor. Derin su hayvanlarından, penguenlere ve foklara kadar ne arasanız var. Burada 85 dolar karşılığında akvaryumun içinde dalış da yapabiliyorsunuz. Akvaryumun karşısında 'Art Crafts Center' adında, Afrika sanatlarından örnekler satan bir hediyelik eşya dükkânı var. Burada yörenin orijinal eşyalarına ve özellikle orijinal Afrika masklarına göz atma fırsatı bulabilirsiniz. Benim gibi, "Afrika'ya gidip de mask almadan dönmek olmaz!" diyorsanız, burası bir cennet. Afrika'nın çeşitli bölgelerinden gelen masklar göz alıcı. Ben özellikle Fildişi Sahili'nden gelen 'Guru' masklarına bayıldım. Pazarlık yapmayı unutmayın.

Tabii ki en görülesi yer Ümit Burnu... Biz böyle diyoruz, dünya-daki adı ise Cape of Good Hope... Cape Town'dan hareketle, yaklaşık 2 saatlik bir yolculuktan sonra

Ümit Burnu'na vardık. Buradan fönikülere, yani kablolu tramvaya bindik. Bu yolculuktan sonra, işte dünyanın en güney ucundayız ve çok heyecanlıyız. Eşsiz bir manzara ile gözlerimize ziyafet çekiyoruz. Bir yanda Hint Okyanusu, diğer yanda Atlantik... Ve iki okyanus birbirini koca dalgalarla kucaklıyor.

Diğer görülmesi gereken yerler arasında ise, bir penguen cenneti olan Boulders Beach var. Bu sahil kasabasında sayısız penguen, kumsalda bir güzel güneşleniyorlar. Eskiden insanların yaklaşıp dokunmalarına izin veriliyormuş. Ama artık sadece, bir yürüme parkuru boyunca sahili turlayıp bu sevimli şeylerin resmini çekmeniz mümkün. Küçük oda orkestralarının penguenlerle birlikte verdiği konserler ise büyük ilgi çekiyor...

Cape Town'ın biraz açığında bulunan Hout

Bay Adası ise bir fok cenneti! Buraya kentten turlar düzenleniyor. Eğer şanslı gününüzdeyseniz yavru fokları görebilir, anneleriyle onları fotoğraflayabilirsiniz. Biz şanslı sayılırdık, denizde rüzgâr 7 şiddetindeydi, ama kaptanımız ustalikle adanın kıyılarına kadar yaklaştı ve biz de fokları izleyebildik. Rüzgârın şiddeti 7.5-8 olduğunda tekne seferleri iptal ediliyormuş. Eminim foklar da daha huzurlu günler geçiriyorlardır.

Köpek Balığı Plajı

Biz denemedik, ama adrenalin tutkunlarını gördük; çünkü köpekbalığı plajında, büyük beyaz köpekbalıklarının arasına kafes dalışı yapmaya hazırlanıyorlardı. Dalış sonunda sertifika veriliyormuş. Bir de hediyelik eşya dükkânından alacağı-fosil köpekbalığı dişi ile 'Ben Büyük Beyaz'a Daldım' tişörtünü gururla arkadaşlarınıza gösteriyormuşsunuz. Bendeniz 'Good Hope' tişörtü ile yetindim... Bu ara-

da yazın bile Atlantik Okyanusu'nun sıcaklığının 16-17 dereceyi aşmadığını eklememiz gerek... Soğuk bir deniz ve denize girmeden önce balık yağı ile yağlanmak şart.

Ülkenin başkenti Pretoria... 1600 kilometrelik Cape Town - Pretoria yolculuğunuzu, nostaljik Mavi Tren'le (Blue Train) yapabilirsiniz. Treni gezdik, bir demiryolu meraklısı olarak... Bekleme salonundan trendeki kompartımanlara, bar ve restorana kadar, tüm ayrıntılar özenle düşünülmüş; her yerde güzellik, sadelik ve zarafet hâkim.

Neler mi yedik? Tsamma kavunu, gemsbok salatalığı, bol bol ve çok ucuz ama Ege'dekiler kadar lezzetli olmayan ıstakozlar, yabani acurlar... Cape Town'dan güzel anılarla, taşımaktan yorgun düşeceğiniz şarap şişeleri ve başka bir yerde görme şansınızın olmadığı hayvanları tanıyarak döneceğiniz garanti...

Masa Dağı adını, tepesinin masa gibi dümdüz olmasından alıyor. Tepede 'Aslan Tepesi' ve 'Aslan Başı' denen iki ayrı yükselti bulunuyor. Gün batarken bulutlar, yavaşça tam üstünüzden süzülüp gidiyor.



MUTLAKA GÖRÜN

Cape Point: Afrika'nın belki de en iyi bilinen yeridir Ümit Burnu. Atlas ile Hint Okyanusu'nun buluştuğu bu burun birçok endemik bitki ve hayvan türünü barındırdığı için koruma alanı ilan edilmiş. Etrafta en fazla babunlara rastlayacaksınız. Ancak onlara yiyecek vermek yasak. Hatta yanlarında atıştırmak da bence tehlikeli; çünkü kendileri gelip elinizden alıveriyorlar.

Good Hope Kalesi (Ümit Burnu Kalesi): 1652 yılında, 72 adam ve 8 kadın ile beraber adaya gelen Hollandalı tüccar Jan van Riebeeck, yapımında toprak ve yün kullanarak kaleyi inşa etmeye başlamış. Daha sonra Hollanda'dan getirilen taşlarla, inşaatına yeniden 1666 senesinde başlanan kalenin tamamlanması, tam 30 sene sürmüştü. Yeni yerleşimi herhangi bir dış saldırıdan korunmak amaçlı olarak yapılmış. Bugün sadece Cape Town'ın değil, Güney Afrika'nın da en eski binası olarak kabul ediliyor. Günümüzde ise, Cape Bölgesi'nin askeri merkezi olarak hizmet vermekte ve William Fejr Koleksiyonu'na ev sahipliği yapan müzeyi de bünyesinde barındırmaktadır.

Camps Bay: Bembeyaz kumsallara sahip bu körfezin kıyısı çok popüler. Kıyıya paralel birçok restoran ve kahvenin sıralandığı bölgede gece hayatı da hareketli.

Green Market Square: Kent merkezindeki bu meydan, Afrika el sanatlarına ve genç Afrikalı tasarımcıların sergilerine ev sahipliği yapıyor. Sokak dansçılarının davullar eşliğinde

deki gösterileri, bu meydanı sürekli festival havasında tutuyor.

Signal Hill: Eski zamanlarda denizden gelenleri gözetleme noktasıyken, bugün kentin gençlerine gün batımında ev sahipliği yapıyor. Özellikle kenti 360 derece gören manzarasıyla büyüleyici... Piknik alanları da mevcut.

Kalk Körfezi: Bu küçük sahil bölgesi antika avcıları için. Küçük fakat kalabalık sahil yolunda küçük restoranlar ve barlar bulunuyor.

Simons Town: Kentin güneyindeki bu tarihi kasaba, sömürge döneminden kalma yapıları olan küçük bir balıkçı kasabası. Yol üzerindeki kumsalda penguenleri görebilirsiniz.

Bo-Kaap: Pitoresk görüntüsü ile hemen her turistin Cape Town gezisinde fotoğrafladığı Malay bölgesidir.

Robir Adası: Kentin 12 kilometre ötesindeki, Nelson Mandela'nın yıllarca hapis yattığı ada, bugün müze olarak hizmet veriyor. Zengin doğal hayatı ile görülmeye değer yerlerin başında geliyor.



10 parmağında 10 marifet:



hem ödüllü bir "private" hem de "executive" şef. Tıp öğrenimi görüp doktor olmak istiyordu ama Türkiye ile ABD'de güzel sanatlar, tasarım ve perakende yönetimi eğitimi aldı, çanta ve kıyafet tasarlayıp sattı, advanced dalış brövesine sahip, aynı zamanda yelken sporuyla uğraşıyor, yoga yapıyor, uluslararası sertifikaya sahip mindfulness ve nefes eğitmeni, restoranların danışmanı ve MOS Bodrum'un kurucusu. Şimdilerde ürünlerini ihraç ederek yurt dışına da açılmanın planlarını yapıyor. 10 parmağında 10 marifet: Çağrı Parlak...

Gaziantep'te 1979 yılında dünyaya gelen Çağrı Parlak, kalabalık sofraların kurulduğu bir aile ortamında büyümüş. "4-5 yaşlarındayken balık temizler, mantı kapatırdım. Dedemle kadayıflar açar, gerçek bağırsak kılıflarına sucuk doldururduk" diye anlatıyor çocukluğunu. Anne ve babası çalıştığı için babaannesıyla büyümüş. Kuzenler, halalar derken her akşam en az 10-15 kişilik sofra kurulurmuş.

Mutfağa ilk adım

Liseyi bitirinceye kadar kışları Gaziantep'te yazları babasıyla birlikte Türkiye'nin değişik bölgelerini, özellikle de Ege'yi gezerek geçiren Çağrı Parlak, 1995 yılında soluğu İstanbul'da alıyor. Hayali tıp okumak. Sınavda istediği bölüme giremeyince dersaneye gönderiliyor. İşte tam da bu sırada Beyoğlu'nda Cadı Kazanı'nın mutfağında çalışmaya başlıyor. Büyükparmakkapı Sokak'taki mekanda ev yemekleri yapıyorlar. Ailesi o yaşta çalışmasını istemediği için işten ayrılıyor maalesef. 1996 yılı Ağustos ayında babasını kaybettiği, kendisinin de bir Alman cerrahın yaptığı kalp masajıyla yaşama tutunduğu kaza, hayatının dönüm noktası oluyor. Marmara Üniversitesi Resim Bölümü'ne giriyor. Küçükparmakkapı Sokak'ta bulunan Saklıkent adındaki restoranla anlaşıyor ve 1999'a kadar hem okuyor hem de çalışıyor.



ÇAĞRI PARLAK

Çağrı Parlak, 1999 yılı Mart ayında annesiyle birlikte ABD'ye taşınınca bu defa Ohio State University'nin (OSU) güzel sanatlar bölümüne giriyor. Arkadaşlarına güzel yemekler ve börekler de yapıyor. Bu sırada çalıştığı restoran zincirinde aldığı eğitimler ve performansı ile eğitmen olarak atanıyor, o zincirin ülke çapındaki tüm restoranlarında eğitim için görevlendiriliyor. OSU bitince 2003 sonunda New York'a taşınan Çağrı Parlak burada NY Painting and Sculpture School'da (New York Resim ve Heykel Okulu) resim ve heykel, New York Üniversitesi'nde de perakende ve iş yönetimi dersleri alıyor. Yaşama yetişmek için birkaç farklı işi aynı zamanda yapmayı başaran Çağrı Parlak, SOHO'da 5 mağazaya çanta ve kıyafet veriyor.

Disney'den ödül

Bu arada Fransız mutfağı üzerine eğitimlere devam eden Çağrı Parlak, Türkiye'nin New York

Gaziantep doğumlu olmasının yöresel yemeklere hakim olduğunu düşündüğünü söyleyen Çağrı Parlak, batılı bir mutfağı olduğunu belirtiyor ve kendisini "İtalyan-Fransız mutfağı ağırlıklı Executive Şef" diye tanımlıyor.

Konsoloslugu ile birlikte Türk Günü gibi birçok festival ve özel yemek organizasyonları da gerçekleştiriyor. 2006 yılında Florida Orlando'daki Walt Disney'den bir festivalde şeflik teklifi alan Çağrı Parlak, burada 11 farklı ülkenin şefleriyle birlikte çalışıyor, üstelik en

başarılı performans ödülü alıyor.

Çağrı Parlak, 2015 yılında kendini Bodrum'da buluyor. 2016 Nisan ayı ortasında da pasta ve turtalarının lezzetiyle tanınan MOS'u (Museum Of Sweets) kuruyor. İtalyan tatlısı cannoli, Fransız turtası nemesis, gerçek Amerikan havuçlu kek, biscotti, san sebastian, ay çörekleri ve ekmeklerin tadına doyum olmuyor. Çağrı Parlak bununla da kalmıyor. MOS Naturel; 20 farklı çeşit galeta, kurutulmuş sebze ve meyve, doğal çaylar, reçeller, marmelatlar, bakliyatlar üretiyor. Coco Purl; Çantalar ve ev dekorasyon ürünleri tasarlıyor. Bodrumlu kadınların yeteneklerini gün yüzüne çıkarıyor.

ÇİLEKLİ TURTA

MALZEMELER

- Hamuru için • 3 adet yumurta • 1 su bardağı toz şeker • 1 su bardağı un • 125 gram tereyağı
- 1 paket vanilya

KREMASI İÇİN

- 2 su bardağı süt • ½ su bardağı şeker
- 1,5 yemek kaşığı un • 1 paket vanilya
- 2 yemek kaşığı tereyağı

SÜSLEMEK İÇİN

- 1 kase çilek

HAZIRLANIŞI

Yumurtaları şeker ile 2-3 dakika mikserle çırpın. Eritilmiş tereyağını ekleyip, çırpıma devam edin. Unu ve vanilyayı da ekleyip çırpın. Turta kalıbını

tereyağı ile güzelce yağlayın. Kek harcını içine dökün. Her yerine eşit yayın, hafifçe yere 2-3 kere vurun. Önceden ısıtılmış 180 derecelik fırında 20-30 dakika pişirin.

Kreması için: Tereyağı hariç bütün malzemeleri tencereye koyup, karıştırarak pişirin. Kaynamaya başlayınca tereyağını ekleyin ve ocaktan alın. Ilımaya bırakın. Kek pişince, ilk sıcaklığı gidince kalıbı ters çevirip çıkartın. Kek ılıyınca kremayı üzerine dökün.

Dilimlediğiniz çileklerle süsleyin. Buzdolabında 2-3 saat dinlendirdikten sonra servis edebilirsiniz.



PAVLOVA

MALZEMELER

● 6 adet yumurta beyazı ● 2 su bardağı toz şeker ● 3 çay kaşığı nişasta ● 1 çay kaşığı sirke

ÜZERİ İÇİN

● 1 su bardağı krema ● 300 gram çilek ● 8 adet nane yaprağı ● 1 yemek kaşığı pudra şekeri

HAZIRLANIŞI

Yumurta beyazlarını önce düşük devirde başlayarak mixer yardımı köpürtün. Köpüren yumurtalara azar azar şeker ekleyin, şeker tamamen eriyip parlak ve sıkı bir hal alana kadar çırpma işlemine devam edin. Yağlı kağıt serilmiş tepsiye karışımı alın ve spatula yardımı ile kalın ve yuvarlak bir şekil verin. Karışımın ortasını hafifçe çukur ve kenarlarını da kaşık yardımı ile etek gibi şekillendirin.

Fırını 150 derecede ısıtın. Pavlovayı fırına atmadan önce ısıyı 120 dereceye düşürün. İlk 60 dk. geçtikten sonra fırını 100 dereceye düşürün ve 30 dakika daha pişirin. Geçen 90 dakikanın ardından fırını kapatın ve kapağını hafifçe açık bırakarak fırının içinde 1 saat bekletin. Pavlovayı fırından çıkardıktan sonra oda sıcaklığında da en az bir saat beklettikten sonra artık servis edebilirsiniz.



NAPOLİTEN PASTA

MALZEMELER: ● 250 gram un ● 250 gram şeker ● 4 yumurta ● 1 vanilya ● 1 kabartma tozu ● 2 yemek kaşığı krema ● Yarım su bardağı sıcak su ● 1 çay bardağı ılık süt ● 125 gram erimiş tereyağı ● 2 yemek kaşığı kakao
GANAJ İÇİN: ● 100 gram krema ● 100 gram bitter çikolata

ÜZERİ İÇİN: ● 1 su bardağı pudra şekeri ● 5 yemek kaşığı süt (az gelirse ilave edin) ● Rende çikolata

HAZIRLANIŞI: Bir mikser kabının içine kırduğunuz yumurtalara şeker ilave edip köpük köpük olana kadar çırpın. Vanilya ve kakao hariç bütün malzemeleri ekleyip tekrar çırpın. Malzemenin üçte birini ayrı bir kaba alıp kakao ekleyerek karıştırın. Diğer hamura

vanilya ekleyip onu da karıştırın. Bu karışımları yağlayıp unladığınız cam kaba sırasıyla döküp önceden 160 derecede ısıtılmış fırında pişirin. Bu arada ganajı hazırlayın, krema ve çikolatayı ocağa alıp koyulaşana kadar pişirin. Vanilyalı keki bıçakla ortadan ikiye kesin, birinin üzerine ganaj sürün ve üzerine çikolatalı keki yerleştirin. Yine aynı şekilde ganaj sürün ve diğer vanilyalı keki en üste koyun. En son pudra şekeri ve sütü karıştırın ve kekin üzerine sürüp çikolatayı rendeleyin. Dikdörtgen dilimler kesilip servis edin.



DOĞRU HAMLELERİN PUSULASI

Sanayinin gelişiminde
kuruluşundan bugüne
doğru Bölgeyiz...



pasaport

M.Kemal Atatürk Blv. No:42 35620 Çiğli/İzmir
T. (0232) 376 71 76 - F. (0232) 376 71 00
iaosb@iaosb.org.tr • www.iaosb.org.tr



İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ